

SIMON
SCARROW
KRVAVÍ
HAVRANÍ

CATO A MACRO SE STÁVAJÍ TERCEM BARBARŮ I REVOLTUJÍCÍCH ŘÍMANŮ

KRVAVÍ HAVRANI

SIMON
SCARROW

KRVAVÍ
HAVRANI

Přeložili Ludmila Havlíková a Tomáš Havlík

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2015

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2013 Simon Scarrow

All rights reserved.

Z anglického originálu *The Blood Crows*

(First published by Headline Publishing Group, London, 2013)

přeložili © 2015 Tomáš Havlík a Ludmila Havlíková

Redakce textu: Jiří Pacek

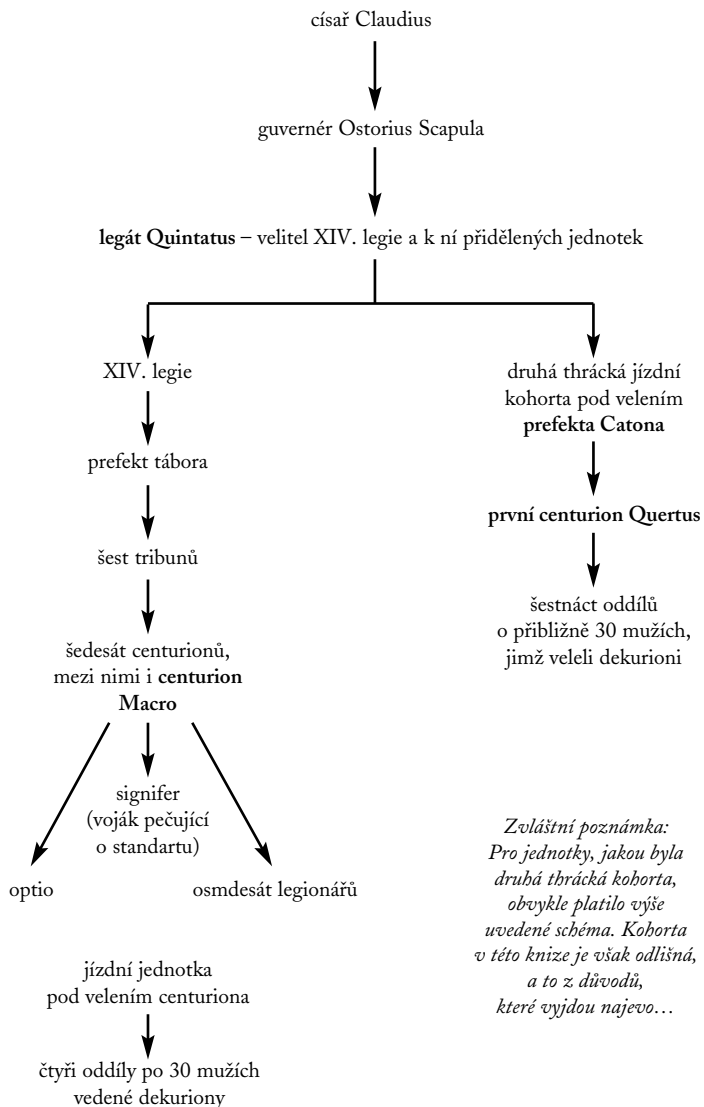
Jazyková korektura: Jan Řehoř

První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-331-0

Ad meus plurimus diutinus quod optimus amicus
Murray Jones

SCHÉMA VELENÍ ŘÍMSKÉ ARMÁDY

Krátká poznámka k organizaci římské armády

Čtrnáctá legie sestávala, stejně jako všechny ostatní, ze zhruba pěti a půl tisíce mužů. Její základní jednotku tvořila centurie čítající osmdesát legionářů, kterým velel centurion a jehož zástupcem byl optio. Centurie se dále dělila na družstva po osmi mužích, kteří ve stálém táboře sdíleli společný prostor a během válečného tažení byli ubytováni v jednom stanu. Šest centurií tvořilo kohortu a deset kohort legii, přičemž první kohorta měla v porovnání s ostatními dvojnásobný počet mužů. Každou legii doprovázela jízdní jednotka o sto dvaceti mužích, která se dělila na čtyři oddíly. Její členové sloužili především jako zvědové a poslové. Hlavní hodnosti v legii (v sestupném pořadí) byly následující:

Legát pocházel ze vznešené rodiny a zpravidla mu bylo mezi třiceti až čtyřiceti lety. Legii velel zhruba pět let v naději, že si vybojuje vážnost, která mu následně pomůže v politické kariéře.

Prefektem tábora se stával zasloužilý veterán, jenž předtím velel první centurii první kohorty a nyní stál na samém vrcholu své vojenské kariéry. Disponoval rozsáhlými zkušenostmi a naprostou bezúhonností, a v případě legátovy nepřítomnosti nebo smrti na něj přecházelo velení legie.

Šest *tribunů* tvořilo velitelský sbor legie. Jejich stáří se pohybovalo mezi dvaceti a třiceti roky a do armády vstupovali proto, aby získali potřebné velitelské a organizační schopnosti, než zaujmou nižší postavení v civilních úřadech. Mezi nimi měl výlučné postavení první tribun, který byl předurčen pro vysokou politickou funkci a později i velení legii.

Šedesát *centurionů* tvořilo páteř legie. Zodpovídali za kázeň i výcvik legionářů a do své funkce byli vybíráni pro svůj velitelský um a odhodlání bít se až do posledního dechu. Také proto ztráty v řadách centurionů převyšovaly počet mrtvých ve všech ostatních složkách legie. Pořadí centurionů bylo dáno

datem jejich povýšení. První centurion velel první centurii první kohorty a během služby získal řadu vyznamenání a vážnost ostatních vojáků.

Čtyři *dekurioni* veleli jízdním oddílům legie. Existují jisté dohady, zda nad nimi nestál ještě centurion, jemuž se všichni čtyři zodpovídali.

Každý centurion měl k ruce *optio*, který působil jako jeho pobočník a občas plnil i nepřímou významné velitelské povinnosti. Tito *optio* ve skutečnosti vyčkávali, až se pro ně uvolní místo centuriona.

Pod *optio* stáli *legionáři*, kteří se upisovali k vojenské službě na pětadvacet let. Podle stanovených zásad mohli do armády vstupovat pouze římscí občané, ale noví vojáci se ve stále větší míře rekrutovali z řad příslušníků místních národů a při vstupu do legie jim bylo přiznáváno římské občanství. Legionáři byli dobře placení, a čas od času mohli očekávat různá přilepšení od císaře (když se zdálo, že jejich věrnost začíná kolísat).

Ještě nižší postavení než legionáři zaujímal příslušníci *pomocných kohort*. Většinou pocházeli z provincií, které pro Římskou říši zabezpečovaly lehkou pěchotu, jízdu a další speciálně vycvičené vojáky. Po ukončení pětadvacetileté služby ve vojsku jim bylo přiznáno římské občanství. Jízdní jednotky, jako například druhá thrácká kohorta, měly zpravidla buď pět set, nebo tisíc mužů. Tisícíhlavé kohorty byly vyhrazené pouze pro vysoce zkušené a spolehlivé velitele. Kromě toho existovaly smíšené kohorty, tvořené z jedné třetiny jízdou a ze dvou třetin pěchotou, které se využívaly k udržování pořádku v okolních oblastech.

Kapitola první

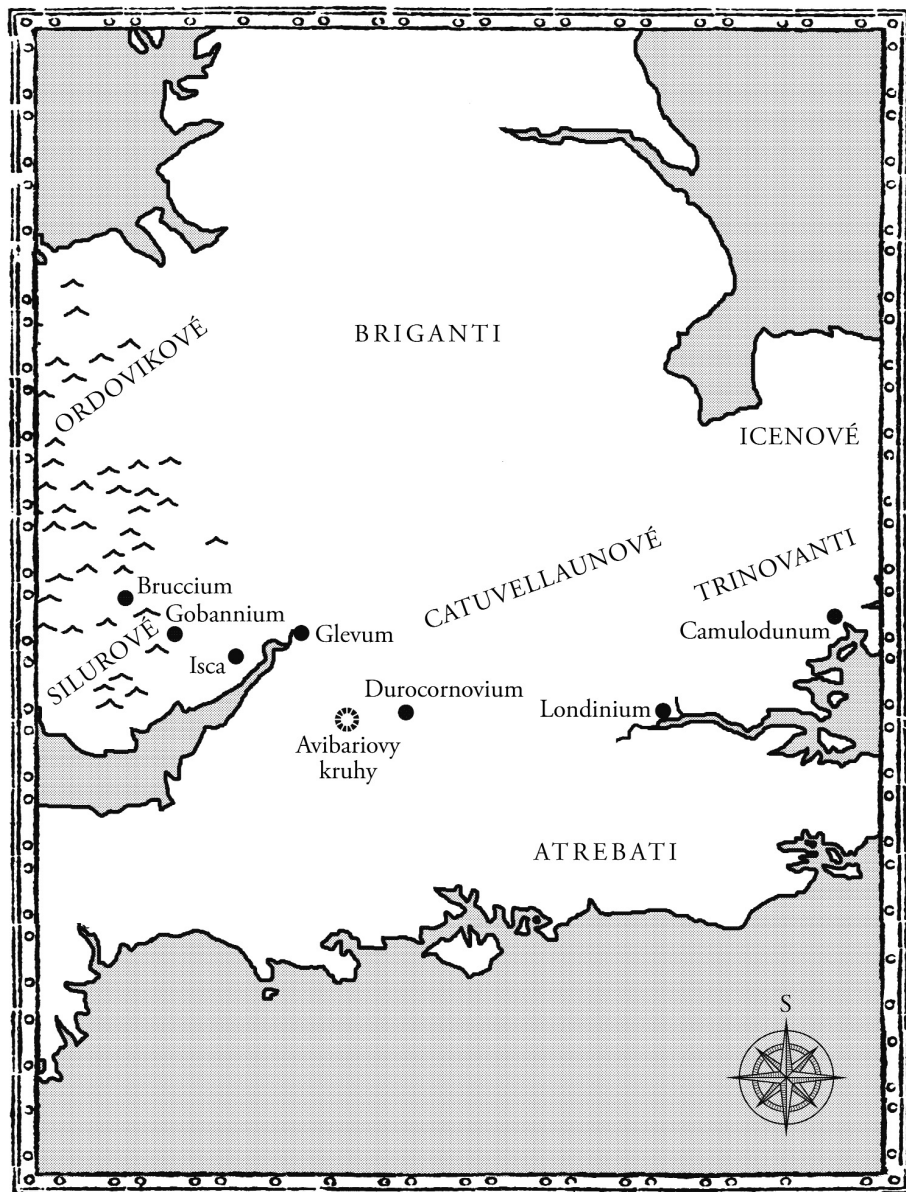
Únor 51 n. l.

Kolona jezdců pomalu stoupala po cestě vedoucí na vrchol kopce. Její velitel se nahoře zastavil a zvednutím paže muže přiměl, aby přitáhli koním uzdu a také zůstali stát. Po nedávné průtrži mračen byl celý povrch stezky pokrytý obrovským množstvím klišovitého bláta a plný děr a vyježděných kolejí, takže hřebci, jejichž nohy se bořily do bahna jako do močálu, ztěžka supěli a odfrkovali. Teď postupně zpomalili za mlaskavých zvuků došlapujících kopyt a nakonec se zastavili. Z nozder jim v mrazivém vzduchu stoupala oblaka páry. Veliteli jednotky splýval z ramen přes záda tlustý červený plášť a hrudník mu chránil naleštěný pancíř, přes nějž měl napříč navlečené kožené řemínky symbolizující jeho hodnost. Byl to legát Quintatus, velitel XIV. legie, jejímž úkolem bylo chránit západní hranici nedávno obsazené římské provincie Británie.

Náramně těžký úkol, pomyslel si Quintatus trpce. Od vyloďení na ostrově, který se nacházel až na hranici známého světa, uplynulo již osm let. Tehdy bylo nynějšímu legátovi něco přes dvacet a sloužil tu jako tribun, zcela pohlacený pocitem zodpovědnosti a poháněný touhou vydobýt slávu pro sebe, pro Řím a pro nového císaře Claudia. Armáda se probojovala do vnitrozemí a porazila mocné vojsko shromážděné britskými kmeny. Bitvu po bitvě likvidovali Římané místní obyvatele a nakonec rozdrtili i poslední nepřátelské válečníky, kteří se shromáždili k poslednímu vzdoru před svým hlavním městem Camulodunem.

Zdálo se, že jde o rozhodující bojový střet. Do Británie dokonce přijel sám císař, aby sledoval vítězství svého vojska. A aby si přisvojil zásluhu na tomto úspěchu. Jakmile s ním vládci většiny britských kmenů uzavřeli spojenecké smlouvy, vrátil se do Říma, kde uspořádal triumf a oznámil městské chátře, že je Británie dobytá. Jenže to nebyla pravda, pomyslel si legát se sraštěným čelem. Ani zdaleka. Poslední bitva před Camulodunem totiž Caratacovu vůli k odboji nezlomila. Pouze ho přesvědčila, že nasazovat své statečné, ale

BRITÁNIE V ROCE 51 N. L.

špatně vycvičené válečníky do bitev proti vycepovaným římským vojákům je zbytečné. Místo toho se pustil do mnohem záladnější hry – lákal římské jednotky do léček a vysílal své muže do bleskových akcí, při nichž přepadávali legionářské zásobovací trasy a základny. Římanům trvalo sedm let, než Caratata zahnal do horských soutěsek, kde žily kmeny Silurů a Ordoviků. Fana-tickým druidům se podařilo vyvolat u těchto válečnických kmenů ještě větší hlad po boji a posílit v nich odhodlání vzdorovat Římu do posledního dechu. Ordovikové a Silurové přijali Caratata za svého velitele a toto nové centrum odporu postupně přilákalo z celého ostrova mnoho válečníků, kteří hořeli nenávistí vůči Římu.

Uplynulá mimořádně nevládná zima s chladnými větry a ledově studenými dešti přiměla římskou armádu omezit na několik dlouhých ponurých měsíců všechny aktivity. Teprve na sklonku zimy, kdy se v hornaté krajině za hranicí zvedly nízké mraky a mlha, mohli se vojáci opět pustit do boje s místními obyvateli. Guvernér provincie Ostorius Scapula nařídil XIV. legii, aby si pro-razila cestu do zalesněných údolí a vystavěla tam řetězec římských pevností, které měly sloužit jako základny, až na jaře začne hlavní útok. Nepřátelé však zareagovali tak rychle a s takovou prudkostí, že legát Quintatus nevycházel z údivu. Zaútočili totiž na nejsilnější ze všech kolon, které Římané vypravili na jejich území – na dvě legionářské kohorty čítající celkem osm set mužů. Tribun, který velel oběma kohortám, vyslal za legátem hned po přepadení jednoho jezdce s naléhavou žádostí o posily. Quintatus okamžitě zareagoval a vyrazil již za úsvitu se zbytkem legie z tábora v Glevu. Když se přiblížil k místu, kde stála pevnost, vydal se s doprovodem napřed, aby obhlédl okolí, a zároveň se ve skrytu duše bál, co tam objeví.

Za kopcem se táhlo dlouhé údolí zasahující hluboko do území Silurů. Legát nastražil uši a snažil se ignorovat čvachtavý dupot koňských kopyt, jenž se mu ozýval za zády. Z údolí však neslyšel vůbec nic – nedoléhalo k němu žádné rytmičné bušení seker, jimiž by legionáři měli kácet stromy, aby získali dřevo na stavbu pevnosti a vyčistili prostor kolem obranného příkopu. Od svahů po obou stranách údolí se neodrážely žádné hlasy ani ozvěny boje.

„Přišli jsme pozdě,“ zamumlal tiše. „Pozdě.“

Pak si ale uvědomil, že nesmí tak okatě dávat najevo své obavy, rychle se otočil a podmračeně se zadíval na své muže, aby zjistil, jestli ho někdo neza-slechl. I ti, kteří stáli nejbliž, se ale tvářili klidně. Vlastně ne, netvářili se

klidně, opravil se v duchu. V jejich tvářích byla patrná nervozita a oči jim neklidně tékaly po krajině ve snaze zachytit jakýkoliv náznak přítomnosti nepřátelských bojovníků. Legát se dlouze nadechl, aby se uklidnil, mávl paží před sebe a dloubl svého koně patami do boků. Kůň se pomalu vydal vpřed a zároveň zastříhal špičatýma ušima, jako by vycítil pánovu nervozitu. Cesta se postupně vyrovnala a zanedlouho se prvním jezdcům otevřel ničím nerušený výhled do ústí údolí.

Půl míle před nimi se rozkládalo místo, kde měla stát pevnost. Legionáři vymýtili mezi borovicemi široké prostranství, na němž zůstaly v rozryté zemi pouze pařezy připomínající vylámané zuby. Půdorys pevnosti zůstal sice zachován, ale v místech, kde se měl táhnout hluboký příkop a nad ním se tyčit obranný val a palisáda, se teď válely ohořelé trámy a vozy společně se zbytky stanů z kozí kůže, které někdo rozerval a zadupal do bláta. Obranný val byl na řadě míst úplně zničený a hlína i dřevěné podpěry se svezly do příkopu. V této zmeti troskek ležela mrtvá těla mužů, koní a mezků. Útočníci strhali ze svých obětí všechno oblečení a legát se při pohledu na bledou lidskou kůži neubránil pomyslením na červy, kteří se už určitě zmocnili své potravy. Při té představě se Quintatus otrásl a rychle ji zaplašil. K uším mu dolehly tiché kletby jeho mužů, kteří upírali oči na trosky před sebou a nevěřicně lapali po dechu. Legátův kůň se zastavil, ale jeho pán ho zlostně kopl do boků a švihl otěžemi, aby ho přiměl pokračovat poklusem vpřed.

Po nebezpečí nikde ani stopy. Nepřátelé dokončili svou vítěznou práci už před mnoha hodinami a zmizeli i s kořistí. Na místě, kde se měla tyčit pevnost, zůstaly pouze trosky, zničené zbytky vozů a mrtví. A také vrány okusující mršiny. Když se k nim jezdci po cestě přiblížili, ptáci prudce vzlétli k obloze za halasného láteření na vetřelce, kteří jim zabránili pokračovat v odporné hostině. Jejich opeřená těla se vznášela nad Římany jako proužky černé látky unášené rozbouřeným větrem a vysílala k legátovým uším hrozivý křik.

Když Quintatus dorazil k troskám hlavní brány, lehce zpomalil. Dřevěné věže po obou stranách vstupního prostoru tu vyrostly ze všeho nejdříve, ale teď tu zůstaly pouze jejich zuhelnatělé kostry, z nichž stoupaly nad skalnaté svahy lesnatého údolí pruhy kouře a následně se spojovaly s šedými mraky visícími nízko nad zemí. Po obou stranách bývalé brány se táhl obranný příkop vedoucí k rohům pevnosti, kde čnely vzhůru pozůstatky strážních věží. Legát mlaskl na koně a projel kolem ruin brány. Za valem tvořícím obran-

nou linii se rozkládalo otevřené prostranství a ještě o kus dál spatřil legát trosky stanů a hromady těl, z nichž útočníci strhali zbroj, šaty i boty. Zkroucené potlučené mrtvolky byly potřísněné krví vytékající z tmavých rozšklebených ran, které jim přivodily smrt. Další menší rány zanechaly na mrtvolách zobáky vran. Několika z nich ptáci dokonce vyklovali oči a zanechali po nich pouze zakrvácené důlky. Řadě těl chyběla hlava a pahýly jejich krků byly zbrocené zaschlou zčernalou krví.

Zatímco Quintatus přejížděl pohledem padlé legionáře, jeden z jeho důstojníků popojel na koni až k němu a zachmuřeně pokýval hlavou.

„Vypadá to, že aspoň část z nich se snažila klást odpor.“

Legát na jeho poznámku nijak nereagoval. Snadno si dovedl představit poslední chvíle obránců rozestavěné pevnosti, během nichž se snažili odrazit nepřátelský útok do posledního muže. Když válečníci všechny legionáře pozabíjeli, okamžitě se vrhli na jejich mrtvolky a sebrali jim zbraně a výstroj. Quintatus věděl, že si Caratacus a jeho muži nechají všechno, co budou moci použít, a ostatní věci hodí do nejbližší řeky nebo je zakopou, aby Římané nemohli nic odvézt nazpátek do skladů XIV. legie. Po chvíli zvedl oči a rozhlédl se po pevnosti. Mezi zničenými stany ležela další těla – jednotlivě i v hloučcích, což dokazovalo, jaký chaos mezi muži vypukl, když nepřátelští bojovníci zdolali ještě nedokončené opevnění.

„Mám nařídít mužům, aby sesedli z koní a pustili se do pohrbívání těl, pane?“ zeptal se ho tribun stojící vedle něj.

Quintatus se k němu potočil, ale chvíli mu trvalo, než si mladíkova otázka proklestila cestu jeho chmurnými myšlenkami. Zavrtěl hlavou. „Nechte je tady, dokud se k nám nepřipojí zbytek legie.“

Mladší důstojník vyslal k legátovi udivený pohled. „Určitě, pane? Mám strach, aby to nepodkopalo morálku mužstva. Už tak je dost nízká.“

„Jejich náladu dokážu poznat sám,“ vyštěkl Quintatus, ale pak se zarazil. Mladý tribun přijel teprve nedávno z Říma a ještě si ani nestačil zašpinit zbroj, ale už se nemohl dočkat, až využije všechny své znalosti o válečném umění, které získal z druhé nebo třetí ruky. Legát si vybavil, že když se on sám přidal ke své první legii, choval se úplně stejně. Odkášlal si tedy a přiměl se ke klidné odpovědi.

„Ať se naši muži na ta těla podívají.“ Mnoho jeho vojáků přišlo ke XIV. legii teprve nedávno – připluli z Galie na lodích, které vyrazily na cestu hned poté,

co pominuly zimní bouřky. „Musí jim být jasné, jaký je čeká osud, pokud někdy dovolí nepřátelům, aby je porazili.“

Tribun zaváhal a po chvílce přikývl. „Jak nařizuješ, pane.“

Quintatus lehce štouchl koně do boků a zamířil do samého srdce pevnosti. Po obou stranách široké blátivé cesty, kterou křížila pod pravým úhlem další pěšina, viděl pouze zkázu, trosky a smrt. Nakonec dorazil ke zbytkům někdejšího velitelského stanu kohorty, vedle nichž byla navršená další těla. Při pohledu na nehybnou tvář centuriona Salvia, velitele jedné z kohort, ho zamrazilo. Mrtvola šedovlasého veterána ležela na zádech a zírala s pokleslou bradou a otevřenými ústy, odhalujícími křivé zažloutlé zuby, do mraků na obloze. Byl to dobrý důstojník, pomyslel si Quintatus. Odvážný, schopný, odolný a mnohokrát vyznamenaný. Nepochybně bojoval až do hořkého konce jako pravý centurion. Na hrudníku a břiše měl několik ran. Legát věděl naprosto určitě, že kdyby Salviovo tělo obrátil, na zádech by žádné zranění nenašel. Útočníci mu možná nechali hlavu na krku právě kvůli tomu, že si vážili jeho statečného odporu.

Ještě však bylo zapotřebí najít tělo tribuna Marcella, který velel zdejším mužům budujícím pevnost. Quintatus se nadzvedl v sedle, přehodil nohu přes hřbet koně a seskočil do čvachtajícího bláta. Cestou k mrtvým vojákům se rozhlížel, jestli někde neuvidí jakoukoliv stopu po mladém aristokratovi, pro nějž se jeho první velitelské místo stalo zároveň místem posledním. Tělům bez hlavy se legát raději vyhýbal, protože usoudil, že pátrat mezi nimi by bylo zbytečné. Marcella však nenašel ani poté, co obrátil několik zabitých mužů ležících na břiše. Dva z nich měli tak zohavené tváře, že se z cárů jejich masa a kůže vůbec nedala vyčíst jejich podoba. Nakonec Quintatus dospěl k názoru, že hledání Marcella musí zatím počkat.

Pak se ale zarazil a uvědomil si, že tu něco nehraje. Prudce se narovnal, přejel zkoumavým pohledem trosky tábora a snažil se odhadnout počet těl poházených v bahně. Nespatřil ani jedinou stopu po nějakých padlých útočnících. To však nebylo nic neobvyklého. Místní bojovníci si své mrtvé pokaždé odnášeli a tajně je pohřbívali, aby je Římané nenašli a nezjistili rozsah jejich ztrát.

„Co se děje, pane?“ zeptal se tribun, jehož polekal velitelův ustaraný výraz.

„Našich lidí tu leží příliš málo. Podle mě jich tak čtvrtina chybí.“

Tribun se na něj zadíval a přikývl. „Jenže kam se poděli?“

„Musíme předpokládat, že je zajati živé,“ odpověděl Quintatus chladně. „Zajatci... ať se nad nimi bohové smilují. Neměli se vzdávat.“

„Co se s nimi stane, pane?“

Quintatus pokrčil rameny. „Pokud budou mít štěstí, Britové je využijí jako otroky a udřou je k smrti. Předtím je ale budou vozit od jednoho kmene ke druhému a dokazovat na nich místním horalům, že Řím je možné porazit. Celou dobu je budou tlouct a ponižovat.“

Tribun nervózně polkl. „A když to štěstí mít nebudou?“ vypravil ze sebe po krátké odmlce.

„Předají je druidům a obětují vlastním bohům. Stáhnou je z kůže nebo upálí zaživa. Proto si člověk musí dát pozor, aby jim v žádném případě nepadl do rukou,“ řekl Quintatus. Vzápětí zahlédl koutkem oka jakýsi pohyb, a tak se otočil k cestě vedoucí od hlavní brány. První centurie pochodující v čele hlavní části legie úspěšně dorazila na kopec a začala sestupovat po svahu dolů, ale postup jim ztěžoval stále rozbahněnější povrch cesty. Mraky nad jejich hlavami se na okamžik rozestoupily a na čelo římské kolony dopadl tenký pruh světla. Mihotavý třpyt prozradil, kde se nachází orel legie a také standardy s portrétem císaře a insignie podřízených jednotek. Quintata napadlo, jestli to má považovat za dobré znamení. Pokud ano, bohové si pro něj vybrali zvláštní chvíli.

„Co teď, pane?“ zeptal se tribun.

„Hmm?“

„Jaké máš pro nás rozkazy?“

„Dokončíme, co jsme začali. Jakmile sem dorazí zbytek legie, dám opravit příkop a val a budeme pokračovat ve výstavbě pevnosti,“ odpověděl Quintatus, narovnal se a zvedl oči ke tmavým zalesněným svahům po obou stranách údolí. „Ti divoši si dneska dopřáli malé vítězství. S tím už nic neuděláme. Teď někde v kopcích oslavují. Hlupáci. Jenom tím posílí odhodlání Říma zlikvidovat poslední zbytky jejich odporu. Ať už to potrvá jakkoliv dlouho, můžeš se spolehnout, že nám Ostorius ani císař nedovolí přestat, dokud neuspějeme.“ Po rtech mu přeletěl trpký úsměv. „Na tvém místě bych si na pohodlí pevnosti v Glevu radši nezvykal, chlapče.“

Mladý důstojník vážně přikývl.

„Dobře. Potřebuju tu vybudovat velitelský stan. Sežeň pár mužů, co vyčistí okolí a pustí se do stavby. Potom pošli pro mého písaře. Guvernér musí co

nejdřív dostat hlášení o situaci.“ Quintatus si promnul bradu a znovu zaletěl pohledem k tělům centuriona Salvia a jeho druhů. Želel jejich ztráty a srdce se mu sevřelo při pomýšlení, že nadcházející tažení bude nejtěžší a nejkrvavější od chvíle, kdy Římané přistáli na tomhle prokletém ostrově.

Byl to úplně nový způsob boje. Pokud chtějí římsí vojáci zlomit železnou vůli nepřátel, musejí postupovat naprosto nelítostně. A je zapotřebí, aby je vedli důstojníci, kteří budou protivníky pronásledovat s nezlomným odhodláním a bez sebemenšího soucitu. Takoví muži naštěstí existují, pomyslel si legát. Zvláště jeden konkrétní Říman naháněl nepřátelům takový strach, že jim z něj tuhla krev v žilách. Byl to centurion Quertus. Kdyby měl Řím v Británii sto takových důstojníků, jako je on, rázem by bylo po problémech. Ve válce jsou takoví muži nenahraditelní. Jenže co se s nimi stane v době míru? Ale tohle, řekl si Quintatus, ať řeší někdo jiný.

Kapitola druhá

Řeka Tamesis o dva měsíce později

„U všech bohů, tady se to ale změnilo,“ prohlásil Macro a ukázal k budovám rozptýleným po severním břehu řeky. Nákladní loď, na níž stáli, právě proplula zákrutem v širokém korytu vodního toku a nyní mířila přímo po větru, který vanul pod šedou zataženou oblohou a pleskal plachtou.

Kapitán zvedl ruce k ústům a zavolal na širokou palubu: „Popadněte lana! Skasat plachtu!“

Několik mužů začalo šplhat po úzkých provazových žebřících na stěžeň a kapitán se otočil ke zbytku posádky. „Vysuňte vesla a připravte se!“

Námořníci – směsice Galů a Batařů – na okamžik zaváhali a pak se zamračeně pustili do práce. Macro se při pohledu na ně neubránil pobavenému úsměvu. Moc dobře poznal, co jejich mlčenlivý odpor znamená, a také věděl, že ve skutečnosti vůbec není myšlený vážně. U vojáků, které znal celý život, to chodilo úplně stejně. Nakonec se opět zadíval k nízkému plochému břehu po obou stranách řeky. Většina stromů byla pokácená a po venkovské krajině byly rozesté nevelké statky. Macro zahlédl i několik větších budov s taškovými střechami, které prozrazovaly, že Řím začíná v nové provincii zanechávat svou stopu. Po chvilce se probral ze zamyšlení a zadíval se na svého společníka, který stál opodál s lokty opřenými o zábradlí a nepřítomně sledoval zvlněnou vodní hladinu ubíhající kolem nich. Macro si hlasitě odkašlal.

„Říkám, že se to tady pěkně změnilo.“

Cato se probral, zvedl k Macronovi oči a rychle se usmál. „Promiň, jsem na hony daleko.“

Macro přikývl. „Dovedu si představit, že myslíš na Řím. Žádný strach, mladý. Julia je dobrá holka a slušná manželka. Bude na tebe čekat, než se vrátíš.“

Cato měl sice vyšší hodnost než Macro, ale během osmi let společné služby se mezi nimi vytvořilo pevné přátelské pouto, díky němuž nemuseli brát na podobné věci ohledy. Macro býval Catonovým nadřízeným, ale nedávno ho jeho mladší přítel služebně přeskočil, protože získal hodnost prefekta a chystal

se nastoupit na své první stálé velitelské místo v čele Druhé pomocné kohorty thráckých jezdců. Její předcházející velitel byl zabit během minulého válečného období a císařský armádní štáb v Římě rozhodl, že ho nahradí právě Cato.

„A kdy to asi bude?“ povzdychl si mladší z obou mužů poněkud zatrpkle. „Podle toho, co jsem slyšel, byl císařův triumf na počest dobytí Británie dost předčasný. Vsadil bych se, že s Caratacem a jeho stoupenci budeme bojovat ještě jako starci.“

„To je jediné dobře,“ prohlásil Macro a pokrčil rameny. „Radši se budu věnovat poctivý vojně než těm tajemnejm úkolům, který jsme dostávaly od té doby, co jsme odsud vypadli.“

„Měl jsem za to, že Británii nesnášíš. Pořád jsi omílal, jaká je tu zima a vlhko a nic pořádného k snědku. Nemohl ses dočkat, až odsud odjedeš.“

„To jsem vážně tvrdil?“ podivil se Macro se strojeným nevinným výrazem, ale pak si zamnul ruce. „Hlavně že jsme zpátky. Pořád se tu válčí ostošest, takže máme šanci získat další povýšení a vyznamenání. A hlavně si budu moci zase něco našetřit na stáří. Taký jsem měl uši nastražený, mladej. Povídá se, že v horách na západě je stříbra habaděj. Když místním nakopem zadky a přimějem je k poslušnosti, s trochou štěstí si budem žít jak prasata v žitě.“

Cato se neubráníl úsměvu. „Zkušenost mi říká, že když někomu nakopeš zadek, sotva ho tím přiměješ k poslušnosti.“

„Ale jo. Když víš, kam a jak tvrdě ho nakopnout, udělá všechno, co mu nařídíš.“

„Jak myslíš.“ Cato se s ním nechtěl dohadovat. Stále ho tížilo pomyšlení, že opět dlouho neuvidí Julii. Setkali se před několika lety na východní hranici říše, kde Juliin otec, senátor Sempronius, sloužil jako císařský vyslanec na dvoře palmýrského krále. Pro mladého legionářského důstojníka Catona znamenalo přiřazení do senátorské rodiny velký společenský skok. Ale byl to rovněž důvod k obavám z uštěpačných poznámek členů starodávných aristokratických rodin. Senátor Sempronius však poznal Catonův potenciál a rád mu dal svou dceru za manželku. Jejich svatba byla nejšťastnějším dnem v Catonově životě, ale než si stačil zvyknout na roli manžela, předal mu císařský tajemník Narcissus rozkaz, aby se vydal za svou novou jednotkou. Narcissus čelil sílícímu tlaku dvorské kliky, která se rozhodla podporovat mladého Nerona jakožto Claudiova nástupce. Císařský tajemník se přidal k těm, kdo podporovali nárok malého Britannica, císařova pokrevního syna, ale jejich

vliv na churavého starého panovníka největší světové říše pozvolna slábl. Narcissus Catonovi vysvětlil, že mu vlastně prokazuje laskavost, když ho posílá co nejdál od Říma. Až císař Claudius zemře, nastane boj o moc a neúspěšná strana nemůže očekávat žádnou milost – stejně jako všichni, kdo jsou s ní nějak spojení. Pokud Britannicus prohraje, jeho osud bude zpečetěný a Narcissův též.

A jelikož Cato s Macronem úspěšně – byť nedobrovolně – plnili až dosud tajemnickovy úkoly, hrozilo nebezpečí i jim. Až nastane rozhodující chvíle, vyjdou ze všeho mnohem lépe, když budou bojovat na nějaké vzdálené hranici říše, co nejdál od Neronových pomstychtivých stoupenců. Cato sice nedávno zachránil tomuto Claudiovu adoptivnímu synovi život, ale zároveň se dostal do křížku s Pallasem, císařským propuštěncem a hlavou Neronovy kliky. A Pallas jen málokdy odpouštěl lidem, kteří se postavili do cesty jeho ambicím, takže by Catona nezachránil ani vděk mladého adepta na císařský titul. Necelý měsíc po svatbě, která se konala v Semproniově domě, se tedy Cato s Macronem dostavili do paláce a převzali nová jmenování – Cato jako prefekt thrácké jezdecké kohorty a Macro jako velitel jedné z kohort XIV. legie. Obě jednotky sloužily v armádě guvernéra Ostorio Scapuly v Británii.

Když nastal čas odjezdu, došlo i na slzy. Julia svého manžela objala stejně pevně jako on ji, a když pak celá roztřesená zabořila tvář do záhybů jeho pláště, její tmavé vlasy se mu rozlily po rukou jako tmavý vodopád. Juliino trápení kvůli nadcházejícímu odloučení, které prožíval úplně stejně jako ona, mu lámalo srdce. Dostal však rozkaz, a smysl pro povinnost, který sjednotil římské občany a umožnil jim porazit všechny nepřátele, mu nedovoloval neuposlechnout.

„Kdy se vrátíš?“ ozvala se Julia tlumeně, obličej stále přitisknutý k jeho plášti. Pak k němu ale zvedla zarudlé oči a Cato přímo fyzicky cítil, jak se mu svírá srdce. Přesto se přinutil k pousmání.

„Tažení brzy skončí, lásko. Caratacus už není schopen dlouho vzdorovat. Porazíme ho.“

„A potom?“

„Potom počkám, dokud nenastoupí na trůn nový císař. A až se budu moci bezpečně vrátit, požádám o nějaké místo ve státní správě.“

Julia na okamžik stiskla rty. „Ale to může trvat roky.“

„Ano.“

Julia chvíli nepromluvila, ale pak navrhla: „Mohla bych s tebou jet do Británie.“

Cato naklonil hlavu do strany. „Možná ano. Ale teď ještě ne. Ostrov je pořád zaostalý a plný barbarů. Žádné pohodlí, na které jsi zvyklá. A hrozilo by ti tam nebezpečí, přinejmenším kvůli nezdravému ovzduší.“

„To je mi jedno. Zažila jsem tak hrozné věci, že se o nich ani neodvážuju mluvit, Catone. Sám to víš. Po všem, co máme za sebou, si zasloužíme být spolu.“

„Já vím.“

„Tak mi slib, že pro mě pošleš, jakmile tam bude jen trochu bezpečněji,“ řekla prosebně, pevně mu sevřela plášť a odhodlaně se mu zadívala do očí. „Slib mi to.“

Cato cítil, jak ho opouští dřívější odhodlání uchránit Julii před veškerým nebezpečím a nepohodlím v nové provincii. „Slibuju.“

Julia povolila sevření, ustoupila o půl kroku dozadu, přikývla a ve zničené tváři se jí objevily známky úlevy. „Nenech mě tady čekat moc dlouho, můj nejdražší Catone.“

„Ani o den déle, než bude nutné. Přisahám.“

„Dobře.“ Julia se usmála, stoupla si na špičky a políbila Catona na rty. Pak udělala krok dozadu, naposledy mu stiskla dlaně a napřímila se. „V tom případě už bys měl jít.“

Cato jí věnoval poslední dlouhý pohled, ale potom sklonil hlavu, otočil se zády k senátorovu domu a vykročil do ulice vedoucí k městské bráně, kde měl nasednout na člun a odjet po Tiběře do Ostie za Macronem. Když dorazil na konec ulice a ohlédl se, viděl, že Julia dosud stojí ve dveřích. S nesmírným sebezapřením se otočil a odešel.

Bolest z odloučení v něm nijak nepolevila ani během dlouhé plavby do Massilie, odkud se vydali po souši do Gesoriaca. Tam nastoupili na nákladní loď, na níž překonali poslední úsek cesty do Británie. Návrat na ostrov po několika letech v nich vyvolal zvláštní pocit. Krátce před připlutím do cíle míjeli říční břeh, z něhož se Cato a jeho druhové z II. legie kdysi probíjovali na pevninu. Museli při tom překonat hordu britských válečníků povzbuzovaných divokým řevem druidů, kteří metali po římských vetřelcích nadávky a kletby. Tato mrazivá vzpomínka mu připomněla, co je tady čeká, a naplnila ho strachem, že uběhne řada let, než tu zavládne takové bezpečí, aby mohl poslat pro svou ženu.

„Už je vidět? Londinium?“

Cato se otočil ke staré hubené ženě s drsnou tváří, která přicházela od průlezu vedoucího do stísněných ubikací pro pasažéry. Hlavu jí zakrýval šátek, zpod něhož jí ve větru vlálo několik pramínků vlasů. Když přistoupila k zábradlí, Cato ji přivítal úsměvem a také Macro se na ni zazubil.

„Vypadáš mnohem líp, mami.“

„No samozřejmě,“ odpověděla příkře. „Když se už tahle zpropadená kocábka konečně nehoupe jako splašená. Byla jsem přesvědčená, že nás ta bouřka pošle ke dnu. A upřímně přiznám, byla bych ráda. Ještě nikdy v životě mi nebylo tak zle.“

„Vždyť to ani nebyla pořádná bouřka,“ namítl Macro.

„Ne?“ Jeho matka kývla na Catona. „A co na to ty? Zvracel jsi skoro stejně jako já.“

Cato se zašklebil. Předcházející večer se loď prudce houpala a zmítala sebou a Cato se zmohl jen na to, že bezmocně ležel celý zničený a schoulený na kavalci a zvracel do dřevěného džberu postaveného na zemi. Divoké moře omývající galské břehy ho doslova mučilo.

Macro si pohrdavě odfrkl. „Sotva zafoukal větříček. Navíc docela příjemnej a čerstvej. Pěkně mi prosolil plíce.“

„A přitom z tebe vyhnal všechno, co jsi měl v žaludku,“ podotkla jeho matka. „Než to prožít znovu, radši bych umřela. Už na to nechci ani pomyslet. Ptala jsem se, jestli je tamto Londinium.“

Oba muži se otočili směrem, kterým ukazovala, a zadívali se na vzdálené budovy rozeseté na sever od řeky Tamesis. Podél břehu se táhla přístavní hráz lemovaná mohutnými dřevěnými pilíři podpírajícími masivní příčné nosníky, které byly zpevněné těžkými balvany a zeminou a nahoře pokryté kamennou dlažbou. Několik nákladních lodí kotvilo přímo u hráze, ale mnoho dalších čekalo o kus dál proti proudu řeky, až na ně přijde řada a budou moci vyložit náklad. Řetězce lidí na břehu si vzájemně předávaly zboží vynášené z lodí a ukládané do dlouhých nízkých skladů. Za nimi byly rozeseté různorodé stavby rozvíjejícího se města, některé stále nedokončené. Asi sto kroků od břehu vznikalo druhé podlaží rozlehlého komplexu, který se už teď tyčil nad ostatními budovami. Cato si uvědomil, že tam vyrůstá – jako ve všech ostatních městech založených Římem – bazilika. Bylo to správné středisko, kde se mimo jiné nacházely tržnice, soudní síně, obchody a kanceláře.

„Přesně tak, to je Londinium,“ odpověděl kapitán, který právě v tu chvíli přistoupil ke svým pasažérům. „Roste rychleji než vřed na zadku. A je stejně odporný.“

„Vážně?“ zamračila se Macronova matka.

„Přesně tak, Portie. Je to zavšivená díra. Úzký uličky plný bláta, laciný nálevny a hampejzy. Nějakou dobu potrvá, než se tu všechno usadí a z Londinia se stane takový město, na jaký jste zvyklá.“

Portia se usmála. „Dobře. Přesně tohle jsem chtěla slyšet.“

Kapitán se na ni zamračil a Macro se rozchechtal.

„Přijela sem totiž za podnikáním.“

Kapitán si přeměřil starou ženu pohledem. „Za jakým podnikáním?“

„Chci si tu otevřít hostinec,“ odpověděla. „Po cestě na lodi se člověk potřebuje napít a užít si trochu pohodlí. A řekla bych, že brány Londinia vidí spoustu příjízďejících obchodníků, námořníků a vojáků. Ideální zákazníci. Určitě uvítají služby, co tu hodlám nabízet.“

„Máš pravdu, že to tady kypí životem,“ přikývl kapitán. „Ale je to tvrdý život. O to těžší, že Británie je nová provincie. Obchodníci, co sem jedou zbohatnout, mají ostrý lokty. Konkurence Římanky se jim určitě nebude líbit.“

„V Ravenně mi patřil hostinec a taky jsem tam musela zápolit s všelijakými muži. Místní mi rozhodně nebudou dělat potíže. Zvlášť až zjistí, že můj syn slouží jako centurion u Čtrnácté legie,“ řekla, vzala Macrona za paži a láskyplně ji stiskla.

„Přesně tak,“ přikývl Macro. „Jestli si na ni někdo něco dovolí, bude mít potíže se mnou. Všem, kdo to zatím zkusili, se to pěkně vymstilo.“

Kapitán přešel pohledem důstojníkovu statnou postavu a jizvy na jeho tváři. Vůbec o jeho slovech nepochyboval.

„Ale stejně, proč jsi přijela zrovna sem, paní? V Gesoriacu by se ti začínalo snáz. Je tam dost rušno.“

Portia stiskla rty. „Tady se dá vydělat mnohem víc, když se člověk umí otáčet, navíc mi kromě syna už nikdo na světě nezůstal. Chci mu být co možná nejbližší. Až odejde z armády, kdo ví, třeba se ke mně přidá.“

Macronovi zasvítilo v očích. „To je nápad! Tolik vína a ženskejch, kolik chci, a pod jednou střechou!“

Portia ho pleskla po paži. „Na to tě užije... Vy vojáci jste jeden jako druhý. Já každopádně zkusím štěstí tady a zůstanu tu, dokud neumřu. Ty můžeš

s životem naložit, jak chceš, Macrone, ale já už se odsud nehnu. Bude to můj poslední domov.“

Nákladní loď zamířila za rytmického pohupování k hrázi. Jak se cestující blížili k Londiniu, ovanuly je pachy nedalekého města. Se štiplavým odérem rašeliny a splašků se mísil puch kouře a všichni lidé cítili, jak se jim svírá hrdlo.

„Moře možná není tak špatné,“ zamumlal Cato a nakrčil nos.

U přístavní hráze nebylo žádné volné místo, a tak kapitán vydal posádce povel, aby loď navedla za poslední plavidla kotvící dál proti proudu řeky. Potom se omluvně otočil ke svým pasažérům.

„Než na nás přijde řada, chvíli to potrvá. Rád vás nechám na palubě, ale klidně řeknu svým klukům, ať vás dopraví na břeh ve člunu.“

Cato se odtáhl od zábradlí a zaujal rozhodný vzpřímený vojenský postoj, jemuž se naučil od Macrona. „Necháme se svézt na břeh. Musíme se tady s centurionem co nejdřív ohlásit na nejbližším vojenském velitelství.“

„Ano, pane,“ odpověděl kapitán a poklepal si kotníky ohnutých prstů na čelo. Okamžitě se dovtípl, že neformální chování skončilo s doplutím k cíli. „Hned to zařídím.“

Na jeho slovo se dalo spolehnout – když námořníci vyhodili kotvu a zatáhli vesla, byly už truhly a pytle s Portiinými věcmi na palubě. Následně spustili do vody malý široký člun se zaoblenou přídí, hned vzápětí do něj naskočili dva veslaři a natáhli ruce k pasažérům, aby jim pomohli dovnitř. Uvnitř bylo místo pouze pro tři lidi, takže je čekala ještě jedna cesta z lodi na břeh se všemi zavazadly. Cato nastupoval jako poslední. Sotva došlápl na tenké dno člunu, začal prudce máchat rukama, aby udržel rovnováhu, a nakonec s žuchnutím dosedl na lavici. Macro uštěpačně mlaskl a střelil po Catonovi rozmrzelým pohledem. Dva muži z posádky pak vložili vesla do havlenek a zamířili ke břehu. Při pohledu ze svého člunu teď v těsné blízkosti Londinia viděli, že se po hladině řeky táhnou pruhy splašků z odpadních struh podél přístavní hráze. Ve stojaté vodě se držely na hladině kusy rozlámaného dřeva a dalších odpadků, po nichž přebíhaly krysy hledající cokoliv k snědku. Veslaři zamířili ke schodům, které vystupovaly z vody na jednom konci hráze. Když k nim přirazili, muž sedící na boku člunu blíže k hrázi uložil veslo na dno a natáhl se pro stočené lano, které se používalo jako odrazník. A zatímco ho přidržoval, jeho druh omotal konec lana kolem úvazného kůlu.

„Pánové, paní, jsme tady,“ usmál se a nechal je vystoupit. Trojice vedená Catonem vystoupala po schodech na rušnou přístavní hráz, která se táhla mezi loděmi a sklady, a rozhlédla se. V chladném jarním odpoledni se nesla vzduchem kakofonie hlasů, mezi něž se mísilo hýkání mul, praskání bičů a křik dozorců, kteří dohlíželi na muže seřazené vedle sebe do živého řetězu a vykládající zboží. Pohled, který se před Římany otevíral, působil chaoticky, ale Cato si uvědomoval, že je to důkaz hlubokých proměn ostrova, který téměř sto let vzdoroval římské moci. Ať už je to dobře, anebo špatně, Británii čekaly velké změny. Jakmile se Římanům podaří rozdrtit poslední místní ohniska odporu, stane se Británie skutečnou provincií a začlení se do říše.

Macro se postavil vedle svého přítele a rychle se rozhlédl. „Vítej zpátky v Británii...,“ zamumlal. „V prdeli na konci světa.“

Kapitola třetí

Jakmile připlul člun s jejich věcmi, Macro přistoupil k hloučku mužů stojících před nejbližším skladištěm.

„Potřebuju pár nosičů,“ oznámil jim rázným zřetelným hlasem velitele zvyklého udílet rozkazy na cvičišti. Z mužů, kteří se k němu okamžitě rozběhli, si vybral několik nejurostlejších. Jeden z nich měl kolem hlavy ovinutou koženou pásku, aby mu husté nezkrotné světlé vlasy nepadaly do čela. Nad obočím mu zpod ní vykukovala vypálená značka. Macro ji okamžitě poznal. Měli ji vyznavači východního boha Mithry, jehož kult se vytrvale šířil v řadách římské armády. „Tys byl dřív voják, nebo se pletu?“

Muž sklonil hlavu. „Byl, pane. Než mi jeden Silur probodnul nohu kopím. Od toho zranění jsem začal kulhat a už jsem neudržel krok se zbytkem kluků. Armáda neměla jinou možnost než mě propustit ze služby.“

Macro ho přejel očima. Muž měl přes tuniku přehozený už dost obnošený plášť a boty mu drželo pohromadě několik proužků látky. „Nech mě hádat. Prochlastals celý výslužný a teď se musíš živit takhle.“

Bývalý voják přikývl. „Tak nějak, pane.“

„Jak se jmenuješ a u který jednotky jsi sloužil?“

„Legionář Marcus Metellius Decimus, Druhá legie Augusta, pane!“ odpověděl muž a napřimil se do pozoru, ale hned nato svraštil obličej a svezl ruku k bolavému stehnu, aby si ho podepřel.

„Tak Druhá, jo?“ Macro si promnul bradu. „To je moje stará banda. Vlastně naše stará banda,“ dodal a ukázal palcem na Catona. „Sloužili jsme pod legátem Vespasianem.“

Decimus posmutněle naklonil hlavu. „Toho jsem už nezažil, pane.“

„Škoda. Tak jo, Decime, budeš na tyhle chlapy dohlížet. Naše věci jsou vyskládaný támhle na hrázi vedle mého kamaráda a té dámy.“

Decimus upřel pohled na hráz a odfrkl si. „Je na něj trochu stará. Pokud teda nemá spoustu peněz... Pak žádná taková není stará.“

Macro zaťal zuby. „Ta stará žena je moje matka... Takže koukej pohnout zadkem!“

Decimus se rychle otočil a mávnutím ruky zavelel svým druhům, aby šli za ním. Zatímco muži zvedali truhly a pytle, Cato se snažil zorientovat. „Kudy se jde k místní posádce?“

„Žádná posádka tu není, pane. Ani pevnost. A vlastně ani opevnění. Před pár rokama tu pevnost byla, ale město rostlo tak rychle, že ji spolкло. Tam, kde stávala, se teď staví nová bazilika.“

„Chápu.“ Cato si otráveně povzdechl. „A kde bych našel někoho z guvernérových podřízených?“

Decimus chvilku uvažoval. „Můžeš to zkusit v guvernérově domě. Zrovna je doma.“

„Ostorius je tady v Londiniu?“ podivil se Cato.

„Ano, pane.“

„Ale hlavním městem provincie je Camulodunum.“

„Oficiálně je, pane. Vždyť právě odtamtud pocházel Caratacus. A tam taky císař Claudius slíbil postavit chrám na svou počest. Ale Camulodunum leží moc daleko na východě. V Římě to možná vymysleli jinak, ale tady si všichni vybrali za hlavní město Londinium. Dokonce i guvernér. Proto ho najdeš tady.“

Cato si vyslechl jeho vysvětlení a přikývl. „Tak dobře, zaveď nás ke guvernérovi.“

Decimus uctivě sklonil hlavu, přehodil si přes rameno jeden z pytlů s těžkou výstrojí a vydal se kulhavým krokem za hlasitého supění do postranní uličky. „Pojď za mnou, pane.“

Brzy zjistili, že Londinium je skutečně tak odpudivé, jak je varoval kapitán nákladní lodi. V úzkých uličkách nebylo k hnutí a na rozdíl od Říma tu během dne neplatilo žádné omezení pro vozy a káry. Cato a jeho společníci si museli probojovávat cestu úzkými uličkami plnými lidí, koní a povozů. Decimus a jeho druhové se ve městě vyznali, takže šli mnohem rychleji, a Cato dostal strach, aby je neztratili z dohledu. Proto Macronovi nenápadně naznačil, aby svou matku trochu popohnal. Oblečení kolemjdoucích a jejich tváře mu napovídaly, že většinou pocházejí z jiných částí říše. Nepochybně sem přijeli kvůli snadnému výdělku, který nová provincie nabízela. Portii tu čeká tvrdá konkurence, pomyslel si. Doufal ale, že Macronova vojenská hodnost dokáže

ochránit matčiny zájmy před podvodníky, zloději a bandity, kteří už začali toto město obtěžovat. „Všechno v pořádku, mami?“ zeptal se Macro.

Portia chladně sledovala hlouček domorodých mužů z místních kmenů, kteří procházeli ulicí. Těla měli zahalená kožešinami a po pažích se jim táhla spirálovitá tetování. „Divoši...“

Cato se usmál, ale pak zkrabatil čelo. Než obyvatelé ostrova přijmou římskou vládu, uplyne ještě spousta času. Caratacus a jeho stoupenci se sice pohybují ve vzdálených oblastech západně od Londinia, ale ani Britové žijící ve městě a v jeho okolí nejsou ještě zdaleka podmanění. Pokud se římské legie někdy ocitnou ve vážných potížích, nepochybně to povzbudí řadu místních obyvatel k otevřené vzpouře proti říši. A protože většina guvernérovy armády byla rozmístěná na hranici, povstalcům by nic nebránilo v ovládnutí zázemí provincie, kterou už hodnostáři v Římě označili na svých mapách za zpacifikovanou.

„Kde je do prdele Decimus s tou svojí bandou?“ zavrčel Macro a natáhl krk. Při svém menším vzrůstu však skoro nic neviděl.

„Asi dvacet kroků před námi,“ odpověděl Cato.

„Nespouštěj ty pitomce z očí. Nechat si ukrást výstroj, hned jak vylezem na břeh... Zrovna tohle vážně nepotřebujem. V žádném případě se nechci vrátit k legii a vypadat při tom jako nějaký zelenáč a maminčin mazánek k tomu.“

Portia se usklíbla. „Jestli něco nejsi, tak rozhodně maminčin mazánek.“

Ačkoliv odhodlaně pokračovali stále vpřed, jen stěží dokázali držet krok s nosiči před sebou. Když vyšli na rozcestí plné vozů přepravujících množství amfor, poskládaných těsně vedle sebe, po nosičích nebylo na druhé straně křižovatky ani stopy. Catonovi se samým zoufalstvím sevřelo srdce a zároveň v něm začal kypět vztek na Decima, že je obelhal.

„Hej! Prefekte! Tudy!“

Cato se otočil k místu, z něhož se ozývalo volání, a o kus dále vlevo spatřil Decima i jeho společníky. Bývalý legionář zavrtil hlavou a uštěpačně poznamenal: „Důstojníci se mnou nezvládají držet krok, i když kulhám. Kam to ten svět spěje?“

Než mu Cato stačil skočit do řeči a varovat ho, aby si při rozhovoru s vyšší hodností dával pozor na jazyk, zvedl Decimus ruku a ukázal na obrovskou vstupní bránu, která se vypínala na protější straně ulice, do níž právě odbočili. Cato si všiml, že se za zdí nachází lešení a také vysoká dřevěná konstrukce kladkového jeřábu.

„A jsme tady, prefekte. Tohle je bazilika. Nebo spíš bude.“

Hned nato znovu vykročil kupředu, aniž počkal na odpověď svých zákazníků. Nebylo tu tak rušno jako kolem přístavu, takže Catonovi a jeho dvěma společníkům už nedělalo problém držet s bývalým vojákem krok. Počkali, dokud kolem nich neprojela kolona vozů s vínem, a pak došli až k bráně a přistoupili ke dvojici legionářů na stráži. Klenba nad bránou už byla omítnutá a nabílená, ale ještě bylo zapotřebí dokončit okolní zeď.

„Kdo jste a co tu pohledáváte?“ zeptal se jich klidně jeden z legionářů. Zároveň přejížděl pohledem oba muže v doprovodu postarší ženy a rychle se snažil odhadnout jejich postavení. Důstojníci stojící před ním měli na sobě nové čisté tuniky a pláště, které si před odjezdem koupili v Římě. Nevzali si na sebe žádné odznaky hodnosti a na rukou se jim neskvěly žádné honosné prsteny, které by naznačovaly, že jde o bohaté muže, ale jejich postoj a jízvy hovořily samy za sebe. Zvlášť výmluvná byla dlouhá tenká linka, která se Catonovi táhla od čela až k bradě. Strážný si odkašlal a lehce změnil tón. „Co pro tebe můžu udělat, pane?“

„Prefekt Quintus Licinius Cato a centurion Lucius Cornelius Macro,“ představil sebe i Macrona Cato a kývl hlavou ke svému příteli. Teprve potom pokračoval. „Právě jsme přijeli z Říma, abychom převzali velení nad svými jednotkami. Chceme se ohlásit u někoho z guvernérových podřízených a pak si najít ubytování.“

„To se ti nejspíš nepoštěstí, pane. Je to dva měsíce, co šla pevnost k zemi.“

„Už o tom vím. Snad ale Ostorius a jeho úředníci nepracují pod širým nebem, nebo ano?“

„To sotva, pane!“ Legionář se otočil, sklonil hrot kopí a ukázal jím na lešení obepínající rozlehlý komplex patrových budov. „Tady se začal budovat guvernéřův palác. Ostorius nařídil stavitelům, aby dokončili přízemí a zmizeli. Ale ještě před odchodem stihli dokončit hypokaustum, takže je uvnitř příjemně vytopeno. My, co doprovázíme guvernéra, jsme na tom hůř. Spíme venku ve stanech.“

„Přesně tohle vojáci dělaj, mladej,“ prohlásil Macro a nesouhlasně mlaskl. „Jestli ti to připadá nepohodlný, možná ses měl spíš přidat k nějaký bandě potulnejch komediantů.“

„Tak pojďme.“ Cato mávl rukou a vydal se po vyklizené cestě přes stavenišť. Po obou stranách se tyčily hromady dřeva, cihel, střešních tašek a žlabů

na míchání cementu. Základy některých mohutných staveb již byly hotové a několik zdí sahajících do pasu naznačovalo, kde vyrostou první majestátní veřejné budovy v nové provincii, které budou vévodit širokému okolí a budit úžas všech místních obyvatel, jakmile na nich spočine jejich pohled. Na staveništi pracovaly stovky mužů, mezi nimi i několik skupin spoutaných otroků, kteří nosili stavební materiál všude, kde ho právě bylo zapotřebí. Kromě jejich hlasitého supění se vzduchem neslo i vrzání pil, ostré dunivé rány nástrojů, které dopadaly na opracovávané kameny, a halasné výkřiky dozorců udílejících rozkazy.

Macro cestou přes staveniště souhlasně přikyvoval. „Až to tady dostavěj, bude to pastva pro oči.“

Pod lešením na protější straně celého prostoru byl ponechaný průchod ke zpolu dostavěné budově, kterou guvernér Ostorius a jeho lidé využívali jako provizorní správní středisko. U vchodu stáli na stráži dva legionáři. Cato znovu vysvětlil, proč přicházejí. Potom se otočil k nosičům, kteří složili všechny věci hned za improvizovaným vchodem, sáhl po váčku s penězi, který měl zavěšený na opasku, a povolil řemínek.

„Bude to jeden sestercius,“ oznámil Decimus a dotkl se jedním prstem čela, což mělo být jakési neformální uctivé gesto. „Pro každého.“

Macro zvedl obočí. „Bohové, ty jseš ale vydrďiduch!“

„V Londiniu je to běžná cena.“

Cato se otočil k jednomu ze strážných. „Je to pravda?“

Legionář přikývl.

„Tak dobře.“ Zajel rukou do váčku, vytáhl několik mincí, odpočítal je a předal Decimovi a jeho společníkům. „V Londiniu je očividně draho. Můžete jít... Decime, na slovíčko.“

Cato se na bývalého vojáka pozorně zadíval. Pokusil se nahlédnout za jeho špinavý obnošený oděv a rozcuchané vlasy a odhalit v něm muže, který sloužil jako legionář. Pokud Decimus říkal pravdu, pak jeho vojenskou kariéru ukončila vrtkavost války. On a Macro zažili za několik posledních let mnoho tažení a urputných bitev, ale podobný osud se jim vyhnul. Občas měl dojem, že s nimi štěstěně brzy dojde trpělivost a dříve či později ho dostihne zásah kopím nebo mečem, stejně jako se to stalo Decimovi.

„Kolik let jsi sloužil v Británii?“

Decimus se podrbal na bradě. „Přijel jsem před pěti rokama z výcvikového

tábora v Gesoriacu. Bojoval jsem s Druhou legií proti Deceanglům a potom mě poslali s menší jednotkou jako posilu ke Čtrnácté legii v Glevu. Další dva roky jsem bojoval proti Silurům. No a nakonec mě potkalo tohle,“ řekl a poplácal si chromou nohu.

„Dobře,“ přikývl Cato a krátce se zamyslel. „A vyhovuje ti pracovat jako poskok na přístavní hrázi?“

„Pěkně mě to sere,“ utrousil Decimus, ale hned nato se otočil k Portii. „Omlouvám se, paní.“

Portia si ho změřila klidným pohledem. „Posledních patnáct let jsem žila s vojákem od námořnictva. Takže tu podělanou omluvu si můžeš strčit, víš kam.“

Macro zůstal na svou jindy kultivovanou matku zírat, jako by nevěřil svým uším. Udiveně otevřel pusu, ale pak ji zase zavřel, protože zjevně usoudil, že nejlepší bude její slova ignorovat.

Decimus se otočil zpátky ke Catonovi. „Co si tak má invalida počít? Měl jsem štěstí, že mi kromě odchodného přiznali i pravidelnou výsluhu. Ta mi stačí na střechu nad hlavou, ale vyžít se z ní nedá.“

„Chápu,“ odpověděl Cato. „Možná bych pro tebe měl jinou práci. Nijak zvlášť náročnou, ale úplně bez rizika nejspíš nebude. Jestli máš zájem, přijď sem zítra za svítání.“

Decimus se zpočátku tvářil překvapeně, ale pak uctivě sklonil hlavu a odkulhal pryč.

Macro bývalého legionáře sledoval, dokud mu nezmizel z dohledu, a pak se otočil ke Catonovi. „Co to mělo znamenat?“

„Od té doby, co jsme odsud odjeli, se tady změnily poměry. Guvernér nás sice seznámí se zdejší situací, ale nepochybně to vezme ze svého úhlu pohledu. Takže nás čeká sebevědomý projev a podceňování nepřátelské hrozby. Ostorius je stejný jako kterýkoliv jiný guvernér. Záleží mu na tom, aby se na jeho správcování pohlíželo jako na velký úspěch, a tak po nás bude chtít, aby stejně vyzněly i všechny naše dopisy a hlášení do Říma. Proto bych si docela rád vyslechl i názory někoho z Mariových mezků. Kromě toho budu v táboře potřebovat sluhu, který se mi postará o výstroj. Ideálně takového, kterému můžu věřit.“

„Věřit?“ ušklíbla se Portia. „Tomu vandrákovi? Já bych řekla, že je to šejdíř, nic víc.“

Cato varovně zvedl prst. „Nesud' ho tak zbrkle. Vzhled není všechno. Kdyby byl, všichni by utíkali před tvým synem na hony daleko.“

„To už dělaj,“ zavrčel Macro. „Pokud maj pud sebezáchovy.“

„Jen se nekasej!“ zvolala Portia a lehce ho pleskla po rameni. „Jsi pes, co štěká, ale nekouše. Nemysli si, že to nevím. A Cato taky.“

Macro se samými rozpaky začervenál. Debaty o citech se mu přičily a už pouhá představa, že i on má v sobě jistou citlivou stránku, ho naplňovala odporem. Pocity byly pro básníky, umělce, herce a další méně důležité smrtelníky. Voják je jiný. Musí potlačovat všechna hnutí svého srdce a myslí a poslušně plnit rozkazy. Ani mimo službu se nesmí nechat strhnout a dát najevo, co cítí. Samozřejmě musel připustit, že někteří vojáci jsou jiní. Kradmo zalehl pohledem ke Catonovi. Stále byl vytáhlý a šlachovitý a až donedávna vypadal velice mladě. Jeho oči však pozvolna získaly odměřenější výraz a jeho chůze už zdaleka nevypadala tak nemotorně a rozpačitě jako dřív. Catonův úsporný rozhodný krok nyní působil stejně sebevědomě jako krok každého jiného veterána. Macro však znal svého přítele natolik dobře, aby věděl, že Catonův nepokojný zvědavý mozek neustále přemítá nad díly filozofů a historiků, která v mládí tak dychtivě studoval. Cato je skutečně úplně jiný druh vojáka, pomyslel si Macro a zdráhavě připustil, že to jeho mladému příteli prospívá.

Než Catona oslovil, s rozladěným výrazem si zhluboka odkašlal.

„Když o to tolik stojíš... Proč si ale prostě nekoupíš otroka? Můžeš si to dovolit. Kromě toho armáda přivedla tolik zajatců, že je v Londiniu určitě koupíš lacino.“

„Nechci žádného Brita. To poslední, co tady potřebuju, je záštiplný barbar, který by mi měl čistit meč a ve dne v noci mi hlídat záda, zatímco já budu bojovat s nepřáteli. Ne, musí to být někdo, kdo si takovou službu vybere. Pokud Decimus sloužil v legiích, můžu si přát někoho lepšího? Pomůže mi odhadnout, jaká tu mezi lidmi panuje nálada.“

Macro se na okamžik zamyslel a přikývl. „Tak jo. Ted' se mrknem, kam bysme si mohli odložit výstroj,“ řekl a otočil se k matce. „Zvládneš to tady sama?“

„Zvládám to už přes padesát let... Jen běžte.“

Legionář na stráži jim ukázal cestu ke správní budově, kterou využíval guvernér, a Macro s Catonem zamířili po nádvoří ke vchodu. Silné obvodové zdi částečně tlumily hluk ze stavby, ale dlažbu uvnitř přesto pokrývala tenká

vrstva prachu a špíny a po okrajích nádvoří ležel vyskládaný stavební materiál. Mezi jednotlivými pracovnými se pohybovalo několik úředníků, kteří drželi v rukou voskové destičky nebo svitky. Hlavní síň, vyhřívanou žhnoucími železnými koši, vyplňovaly dlouhé stoly, za nimiž pracovaly desítky mužů. Cato přistoupil k jakémusi mladšímu tribunovi skloněnému nad nějakou písemností a poklepal kotníky prstů o stůl. Tribun k němu zamračeně zvedl oči.

„Ano?“

Cato se mu stručně představil. „Právě jsem přijel. Musím se ohlásit u guvernéra, a dokud neodjedeme ke svým jednotkám, potřebujeme se někde ubytovat. My a ještě jedna dáma.“

„Ubytovat? Moc ubikací tu není. Museli jsme kvůli nim přestavět i blok stájí. Tam se pár míst najde. Je tam sucho a ve všech kójiích jsou normální lůžka.“

„Nedalo by se něco najít ve městě?“

„Můžete to zkusit. Ale je to děs a hrůza, a navíc se pořádně prohnete. Většina pokojů se pronajímá po hodinách, jestli mě chápeš, pane.“

„Bereme stáj,“ oznámil mu Cato. „Výstroj jsme si nechali u vchodu. Řekni svým mužům, ať ji odnesou do naší... ehm, kóje. S centurionem Macronem se musíme okamžitě ohlásit u guvernéra Ostorio. Kdybys byl tak laskav a zavedl nás k němu...“

Tribun si povzdechl, odložil hlášení, které předtím četl, odsunul se za hlási-
tého zaskřípění židle od stolu a vstal. „Tudy, pane. Až se sem vrátím, postarám se o vaše věci.“

Odvedl je přes zadní část síně na chodbu, z níž se vcházelo do menších místností po obou stranách. V některých pracovali další úředníci a v jiných seděli důstojníci a civilní hodnostáři přidělení ke guvernérovi Ostoriovi.

Dveře na konci chodby byly pootevřené. Tribun naznačil Catonovi a Macronovi, aby počkali, a sám přistoupil ke dveřím a zaklepal na dřevěnou záru-
beň. „Pane, přišli za tebou dva důstojníci. Právě přijeli z Říma.“

Po jisté prodlevě mu odpověděl tenký otrávený hlas. „No tak dobře. Pošli je dovnitř.“

Kapitola čtvrtá

Guvernér Ostorius seděl za stolem, zahalený do tlustého šarlatově rudého pláště. Žhnoucí železný koš v jeho pracovně umocňoval účinky podzemního vytápění natolik, že se uvnitř téměř nedalo dýchat, ale guvernér ho měl přesto přisunutý až k židličce, na níž seděl skloněný k několika stohům písemností a voskových tabulek. Když do pracovny vešli oba noví důstojníci, zastavili se a zvedli pravice, Ostorius k nim zmoženě zvedl oči. Cato si všiml, že má tvář zbrázděnou hlubokými vráskami a další se mu rýsují i v koutcích zapadlých očí. Věděl, že si Ostorius vydobyl dobrou pověst jako voják i správce a že klade na své podřízené vysoké nároky. Při pohledu na křehkého starce sedícího před nimi mu to však připadalo téměř neuvěřitelné. „Predstavte se mi,“ vyštkl na ně, ale vzápětí se rozkašlal. Částečně zaťatou rukou si zakryl ústa a chvíli čekal, až se mu uklidní plíce.

Cato měl vyšší hodnost, a tak spustil jako první. „Prefekt Quintus Licinius Cato, pane.“

„Centurion Lucius Cornelius Macro, pane,“ dodal jeho přítel.

Guvernér chvilku přejížděl oba příchozí mlčenlivým pohledem. „Svoje služební záznamy musíte nechat u mého vrchního velitele štábu. Potom si je přečtu. O všech svých důstojnících chci vědět, z jakého jsou těsta. Vzhledem k problémům, kterým tu čelím, mě nesmí zatěžovat žádná nedochůdčata. Předpokládám správně, že vás přidělili ke konkrétním jednotkám?“

„Ano, pane,“ odpověděl Cato. „Já mám převzít velení nad Druhou kohortou thráckých jezdců.“

„To je dobrá jednotka. Jedna z mých nejlepších. Už od doby, kdy si je vzal dočasně na starost jejich nynější velitel. Centurion Quertus dává podle všeho nepřátelům co proto. Očekávám, že až převzemeš velení, nic se na tom nezmění.“ Potom stočil pohled k Macronovi. „A ty?“

„Převeleli mě ke Čtrnáctý legii, pane.“

„Aha.“ Guvernér pomalu přikývl a pokračoval. „V tom případě vás čeká

zařazení k hlavní skupině pod velením legáta Quintata. Je to dobrý důstojník, ale s těmi, kdo nedostojí jeho nárokům, nemá slitování. Teď každopádně potřebuju všechny bojeschopné muže, ale důstojníky ještě víc, protože nám poslední dobou umírají příliš rychle. Troufám si říct, že se pro tebe najde místo mezi staršími centuriony Čtrnácté legie, Macrone. Popravdě, dokud zůstaneš naživu, budeš pravděpodobně nejzkušenějším centurionem v celé legii.“

Guvernérova poznámka Macrona rozladila. Nezasloužil si, aby s ním guvernér mluvil jako s nějakým beznadějným případem, který se nezmohl na nic lepšího než nějakou zapadlou posádku.

„Hodlám zůstat naživu tak dlouho, abych se dočkal výslužby a náležitýho odchodnýho, pane. A žádnéj barbar mi v tom nezabrání. Spousta z nich to už dřív zkusila, ale draze za to zaplatila.“

„Odvážná slova, centurione,“ poznamenal guvernér a po rtech mu přelétl nenápadný úsměv. „Ale pověz mi, proč si myslíš, že zrovna ty jsi největší hrozbou pro naše nepřátele na tomhle chladném a odlehlém ostrově, bez něhož se Řím zjevně neobejde?“

Macro se na okamžik zarazil, a zatímco hledal vhodnou odpověď, hlavou se mu míhaly vzpomínky na poslední roky. Boje v ulicích Říma, tažení na dusném, rozpáleném a prašném jihu Egypta... Předtím potlačili vzpouru otroků na Krétě a pomohli ubránit Palmýru proti parthské hordě. Ještě dříve porazili fanatické rebely v Judeji a odsloužili jistou dobu u císařského námořnictva, které se snažilo rozpráshit hnízdo pirátů na pobřeží Adriatiku. K loďstvu byli převezeni po dlouhé službě ve II. legii, která původně střežila hranici říše na Rhenu. Poté se však vypravila do Británie, kde se zbytkem invazní armády rozdrtila vojsko vedené králem Caratacem. Ať už se na to člověk díval z jakékoliv strany, oba důstojníci za sebou měli skutečně pozoruhodnou službu. Macro získal povýšení na centuriona výhradně díky svým schopnostem – na rozdíl od některých jiných důstojníků, kteří vděčili za své postavení vlivným známostem. Před guvernérem se tím však nemínil holedbat. Místo toho si odkašlal.

„Posledních pár let jsem sloužil tak porůznu, pane. Předtím jsem bojoval s Druhou legií na Rhenu a pak i tady v Británii.“

„Tak porůznu? To v dnešní době znamená, že dotyčný je špeh. Mohl bys mi říct něco bližšího o tom, kde přesně jsi sloužil?“

„Nemám povolený o tom mluvit, pane.“

„Tak mi aspoň prozrad', pro koho jsi pracoval.“

Macro s nerozhodným výrazem zaletěl očima ke Catonovi. Jeho přítel se však dál díval s kamennou tváří přímo před sebe. Centurion se zhluboka nadechl. „Pro Narcissa, císařského tajemníka.“

„Pro toho hada?“ Ostorius přimhouřil oči. „Sem vás taky poslal on?“

Jasná narážka, která číselá z guvernérových slov, Macrona rozčílila. Nadechl se skrz zaťaté zuby, ale než stačil odpovědět, ozval se Cato.

„Kdyby to byla pravda, sotva bychom ti to prozradili, pane. Dávám ti své čestné slovo, že už Narcisovi nesloužíme. Přijeli jsme jako vojáci, abychom sloužili tobě, císaři a Římu. Nic víc.“

„Tak čestné slovo, ano?“ ušklíbl se Ostorius. „To je právě teď v Římě velice nedostatkové zboží.“ Narovnal se na židličky a promnul si kříž. „Nemám jinou možnost než vám věřit. Ale dopředu vás varuju – jestli pojmu třeba jen podezření, že jste sem oba nebo přinejmenším jeden z vás přijeli kvůli něčemu jinému než válčení, předhodím vás místním a nechám je, aby s vámi udělali krátký proces. Druidové znají docela zajímavé způsoby poprav zajatců.“

„To víme, pane. Viděli jsme to na vlastní oči,“ odpověděl Cato. Při vzpomínce na setkání s druidy z řádu Temného měsíce, s nimiž se střetl ještě jako mladý optio sloužící v Macronově centurii, musel potlačit neodbytný třes. Před očima mu vyvstávaly obrazy krvavých obětí a divoce vyhlízejících druidů, ale Cato je rychle zaplašil.

„A co ty, prefekte?“ zeptal se guvernér a upřel pohled na Catona. „Máš za sebou hodně válečných střetů? Tvoje jizva na tváři mi částečně naznačuje odpověď, ale podle mě jsi na prefekta poněkud mladý. Je tvůj otec senátor? Nebo nějaký bohatý propuštěnec, který se ze všech sil snaží posunout svou rodinu výš na společenském žebříčku? Kolik je ti let?“

„Dvacet šest, pane.“

„Dvacet šest? To jsi ještě mladší, než jsem myslel. A kdopak z tvé rodiny zařídil, aby tě povýšili na prefekta?“

Cato se již dávno smířil s tím, že mu lidé budou až do konce života předhazovat jeho prostý původ. Může být sebelepší voják, může se oženit se senátorovou dcerou, ale nikdy ze sebe nesmyje stigma neurozeného syna propuštěnce, který sloužival jako otrok v císařském paláci.

„Žádnou rodinu nemám, pane. Kromě své ženy Julie Sempronie, kterou jsem si vzal už jako prefekt. Je to dcera senátora Sempronia. Nikdy jsem ale po něm nechtěl, aby mi zařídil nějaké výhody.“

„Sempronia?“ Guvernér krátce zvedl obočí. „Toho znám. Sloužíval jako můj tribun v Osmé legii. Vzpomínám na něj v dobrém. Je pracovitý, ale hlavně důvěryhodný. No, pokud svolil, aby sis vzal jeho nejmilejší dcerku, určitě v tobě něco je. Přesto – máš dost zkušeností, abys obstál jako prefekt?“

„Od chvíle, kdy jsem vstoupil do armády, mám tu čest sloužit po boku centuriona Macrona. Můj přítel se svými zkušenostmi málokdy chlubí. Stačí, když řeknu, že jsme už prošli boji s Germány, Brity, piráty, Judejci, Parthy a Numid'any. Ve válčení se vyznáme.“

Ostorius zamyšleně přikývl. „V tom případě by ti tvůj záznam mohl leckdo závidět. Takové muže, jako jsi ty, tady vítám. Jsou zapotřebí víc než kdy jindy, protože bez nich si Británii nikdy nepodmaníme a nedokážeme ji proměnit z odpudivé divočiny v zemi, která nese aspoň nějaké stopy civilizace,“ řekl a pak mávl rukou. „Pohov, pánové.“

Cato s Macronem se uvolnili. Guvernér si mezitím utřídl myšlenky a pokračoval. „Musím vám vylíčit, jak vypadá situace v Británii. Nevím, co vám napovídali v Římě, ale pokud jste slyšeli, že k úplnému dobytí Británie zbývá zlikvidovat už jen hrstku nepřátel, bylo to – jak to říct? – poněkud přehnaně optimistické. Císař Claudius oslavil triumf na počest dobytí ostrova už před sedmi lety. Sedmi dlouhými lety... Od té doby krvácíme při sebemenším pokusu posunout hranice dál. A nemůžeme pořádně věřit ani kmenům, které jsme porazili nebo s nimiž jsme uzavřeli dohodu. Když jsem se před dvěma lety chystal zahájit útok proti Silurům a Ordovikům, nařídil jsem odzbrojit Iceny, abych předešel zradě v našem zázemí. Sami uznáte, že navrhnout takovou věc lidem, kteří si říkají spojenci, není žádná urážka. Jenomže ti zmetci proti nám povstali, sotva jsem vkročil s armádou do hor. Neměl jsem jinou možnost než odvolat tažení a vrátit se, abych se vypořádal s povstalcí. Blázni – pokusili se schovat za takový upachtěný hliněný val, ale jakmile jsme se zakousli do jejich obranné linie, poddali se nám. Povstání trvalo jen krátce, ale zbytek válečného období jsem ztratil stavbou pevností a silnic napříč jejich územím, abychom na ně mohli dohlížet.“

Cato si se stisknutými rty vybavil hrdého, ale nedůtklivého icenského válečníka, který jim byl k dispozici jako průvodce během mise, při níž museli s Macronem proniknout hluboko na nepřátelské území, aby osvobodili manželku a syna tehdejšího velitele římské invazní armády. Cato si dokázal živě představit, jak se Prasutagus asi urazil, když mu někdo nařídil, aby odevzdal

zbraně. Britským kmenům vládla válečná vrstva, pro jejíž popudlivou hrdost by odzbrojení představovalo nejhorší možnou urážku. Nebylo divu, že proti guvernérovi povstali.

„Zatímco jsem se zabýval Iceny,“ pokračoval Ostorius, „Caratacus využil této přestávky, získal na svou stranu horské kmeny a stal se jejich nejvyšším velitelem. Proto jsem poslal do Říma žádost o posily. Teď je konečně mám a musím s Caratacem skoncovat jednou provždy.“

Macro souhlasně přikývl – pomyšlení na nadcházející tažení, na šanci získat kořist a na možné povýšení mu bylo velice příjemné. Vždy se zdráhal mluvit o svých ambicích, ale stejně jako mnoho vojáků snil, že se stane prvním centurionem legie se všemi poctami a výhodami, které k této hodnosti náleží. Její držitelé se po svém povýšení stávali příslušníky jezdeckého stavu, nad nímž stáli už jenom senátoři. A císař, připustil Macro. Pokud je v následujících měsících čekají těžké boje, řady centurionů jako vždy nepochybně prořídnou – veleli svým mužům z první řady a oproti ostatním hodnostem měli nejvyšší úmrtnost. Pokud tedy přežiju, říkal si Macro, třeba se jednou stanu velitelem první kohorty v legii a potom prefektem tábora. V případě legátovy nepřítomnosti, zranění nebo smrti by mohl převzít velení nad celou legií. Macrovi stačilo, aby na takovou zodpovědnost jenom pomyslel, a srdce mu hned pookřálo pod přílivem naděje.

Guvernér si povzdychl a promnul si šedivé strniště na bradě. Zdálo se, jako by se při svých mlčenlivých úvahách ještě víc stáhl do sebe.

„Na tohle jsem už starý. Až tady jako guvernér skončím, odejdu na odpočinek,“ prohlásil a lehce zvedl koutky úst. „Vrátím se na svou usedlost v Kampánii, budu se starat o své vinice a věnovat se manželce. Římu jsem se už nasloužil dostatečně dlouho a dobře, a tak si konečně zasloužím odpočinek... Teď nás ale čeká práce!“ S přemáháním se narovnal a znovu zacítil pozornost na dvojici důstojníků před sebou. „Připravuju se sice na válečné tažení, ale pořád v sobě chovám slaboučku naději na zachování míru.“

„Míru, pane?“ zalpal po dechu Cato. „S Caratacem? Pochybuju, že odsouhlasí nějaký požadavek, který mu Řím předloží.“

„Vážně? A proč si to myslíš, mladý muži?“

„Protože ho znám. S Caratacem jsem se setkal a mluvil s ním.“

Guvernér vypouklil oči a změřil si Catona nevěřícím pohledem. V pracovně se rozhostilo napjaté ticho. Po chvilce se předklonil. „Jak je to možné?

Caratacus je naprosto posedlý nenávistí k Římu a ke všem, kdo slouží v jeho legiích. Zřídka kdy bere zajatce, a když už někoho zajme, jeho druhové ho už nikdy nespátří. Čím sis tedy vysloužil takovou pochybnou čest?“

Cato se rozhodl, že ponechá guvernérův kousavý tón bez komentáře. „Ve druhém roce války mě Caratacus zajal společně s hrstkou dalších Římanů. Jakmile nás jeho vojáci přivezli do tábora, osobně mě vyslechl.“

„Proč?“

„Chtěl se dozvědět něco víc o Římu. O tom, co pohání jeho vojáky vpřed. Kromě toho byl odhodlaný dát mi jasně na srozuměnou, že britské kmeny jsou hrdé a jejich válečníci se nikdy neskloní před vetřelci, kteří napadli jejich území. Přisahal, že radši zemře, než aby se s hanbou podřídil císaři.“

„Chápu. A jak se ti v jeho zajetí podařilo přežít?“

„Utekl jsem, pane.“

„Ty jsi utekl z nepřátelského tábora?“

Cato přikývl.

„Tak to musíš mít na své straně přízeň bohů, prefekte. Ještě nikdy jsem totiž neslyšel o nikom, kdo by něco takového dokázal.“

Macro se uchechtl. „A to nevíš ani zdaleka všechno, pane. Fortuna věnuje našemu prefektovi všechn čas, aby ho zachránila před problémy.“

Cato udiveně zvedl obočí. „Tobě už taky mockrát pomohla.“

Guvernér si rozladěně odkašlal. „Mluvil jsem o míru, pánové. Od vašeho posledního střetu s Caratacem uplynula řada let. Během té doby se tady bez ustání válčilo. Obě strany jsou už vysílené bojem, a já se domnívám, že naši nepřátelé mají stejně malou chuť v něm pokračovat jako my. Kromě toho řada lidí v Římě ztrácí každým dnem trpělivost se zdejší situací. Mluvím hlavně o Pallasovi, jednom z císařových nejbližších rádců. Nejspíš ho neznáte.“

„Slyšel jsem o něm,“ odpověděl obezřetně Cato.

„Moji přátelé v Římě tvrdí, že Pallasova hvězda stoupá,“ pokračoval guvernér. „Císařova nová manželka mu poprává sluchu stejně jako její syn Nero, který se po Claudiově smrti možná stane příštím císařem. Pallas se zjevně zasazuje o stažení armády z Británie a opuštění provincie. Má pravdu v tom, že celý tenhle podnik je dost nákladný a Řím za všechny ty vynaložené životy a zlato moc nezískal. Až se odsud přestanou odvážet váleční zajatci na trhy s otroky, Británie nebude mít říši co nabídnout, aspoň pokud jde o nějaké trvalé hodnoty. Byli jsme přesvědčení, že ostrov překypuje stříbrem, cínem

a olovem, ale nakonec se ukázalo, že skutečnost je mnohem skromnější. Podle toho, co vím, se tady snažíme udržet jenom ze dvou důvodů. Za prvé, někteří z největších římských boháčů napůjčovali ohromné částky kmenům, které s námi uzavřely spojenectví. Čirou náhodou mezi ně patří i Narcissus. Možná i proto tak neochvějně trvá na tom, aby tu naše armáda zůstala, přinejmenším dokud nevyumůže nazpátek svoje peníze. Druhým důvodem je prostá pýcha. Kdyby se Řím z Británie stáhl, padla by na císaře hanba a naše selhání by dodalo odvalu i ostatním nepřátelům Říma v pohraničních provinciích. Takže jak vidíte, v Británii ještě zdaleka nemáme vyhráno, pánové.“

Guvernér na okamžik sklopil oči, krátce se zamyslel a pokračoval. „Mnoho našich druhů tu prolilo krev a mnoho jich padlo. Pokud dostaneme rozkaz opustit Británii, jejich oběti přijdou vniveč. Osobně bych řekl, že mám dvě možnosti, jak zajistit, aby měly smysl. Buď zcela rozdrťm zbývající kmeny, které se nám stavějí na odpor, nebo s nimi uzavřu trvalý mír. Ať už se rozhodnu pro cokoliv, musím to udělat co nejrychleji, abych v provincii nastolil klid ještě před nástupem nového císaře na trůn. Jedině tak vyvrátím všechny důvody, proč bychom se odsud měli stáhnout. Proto jsem pozval krále a náčelníky všech severních kmenů až k území Brigantů, aby se mnou projednali podmínky, za nichž můžeme ukončit válku. Dal jsem jim své slovo, že zajistíme bezpečný průchod přes hranici kmenům, které s námi doposud neuzavřely spojenectví.“

Macro po krátkém váhání vyslovil otázku, která se sama nabízela. „Hodláš ho dodržet, pane?“

„Samozřejmě.“

„I kdyby přijel samotnej Caratacus? Pokud bysme ho totiž zajali a s ním i všechny ostatní, co nám způsobují problémy, odpor by se vypařil jak pára nad hrncem.“

Ostorius si povzdechl a zavrtěl hlavou. „Nebo bychom tím všechny kmeny urazili a poskytli jim důvod, aby se proti nám sjednotily – a tvoje barvitě kuchyňské přirovnání by pak dostihlo nás. Podobné nápady si radši nechávej pro sebe, centurione. Uvažování přenech moudřejším, co říkáš?“

Macro stiskl rty, zaťal za zády dlaně v pěst a stroze přikývl. Cato se po krátkém trapném mlčení rozhodl zavést řeč jinam.

„Kdy a kde se to setkání uskuteční, pane?“

„Za deset dní v jednom z jejich posvátných hájů asi šedesát mil západně od Londinia. Vezmu s sebou malou osobní stráž.“ Při těch slovech nečekaně

stočil pohled ke Catonovi a usmál se. „Vaše jednotky se bez vás ještě nějakou dobu obejdou. Kromě toho to pro vás bude představovat na cestě do Gleva jenom malou zajižďku.“

„Pro nás?“ podivil se Cato. „My jsme ale vojáci, pane, žádní diplomati. Navíc jsme doufali, že se co nejdřív vydáme na svá nová působiště. Jestliže nás čeká těžká válečná výprava, chci ještě před prvním bojem poznat co nejlíp muže, kterým budu velet.“

„Pokud se nám podaří uzavřít s nepřáteli mír, vůbec to nebude zapotřebí. A jelikož už ses s Caratacem setkal, můžeš mi být při vyjednávání užitečný. Doprovodíte mě oba.“

„Tak dobře, pane. Jak nařizuješ. Ale je tu ještě jedna věc. Proč jsi přesvědčený, že budou nepřátelé ochotní dohodnout se s námi na míru?“

Z Ostoriovy odpovědi čísel chlad. „Protože když to neudělají, dám jim jasně na srozuměnou, že do konce roku vyhladím i tu nejposlednější vesnici každého kmene, který se nám bude dál stavět na odpor, a že prodám do otroctví všechny, které při tom nechám naživu...“, odpověděl guvernér a zív. „Teď si musím odpočinout. To je všechno, pánové. Užijte si to málo potěšení, co Londinium nabízí, dokud můžete. V důstojnické jídelně vám určitě poradí. Odchod.“

Macro a Cato se postavili do pozoru, zvedli pravice a odešli. Ostorius se po krátkém pohledu na stohy záznamů a hlášení před sebou zvedl ze židle a zamířil k úzkému vojenskému lůžku u zdi. V botách si na něj lehl, přetočil se na bok a co nejdůkladněji se zachumlal do pláště. Poté se pohroužil do neklidného spánku.

„Co ty na něj?“ zeptal se Macro svého přítele, když na chodbě popošli dál ode dveří pracovny.

Cato se ohlédl. Nikde poblíž neviděl žádného úředníka, který by mohl zaslechnout jeho postřehy. „Je u konce s dechem. Povinnosti a služba ho vyčerpaly. Ale jako velitel je prý stejně neústupný jako ostatní.“

Macro pokrčil rameny. „Neústupnost ještě neznamená, že se ubráníš i stáří. Vím to z první ruky. Už nejsem tak obratnej v boji jako dřív. Nakonec nás to potká všechny.“

Cato po něm střelil pohledem. „Tak si dej pozor, aby tě to nepotkalo, až budeš bojovat vedle mě. To poslední, co při útoku na nepřátele potřebuju, jsou záda chráněná nějakým starým dědulou.“

„To je od tebe dost nevďečný. Zvlášt' když si vzpomenu, jak jsem na tebe jako na úplnýho zelenáče dohlížel při tvech prvních bitvách. Vůbec jsem nečekal, že se z tebe vyloupne takovej dobrej voják.“

Cato se usmál. „Učil jsem se od těch nejlepších.“

„Radši zmlkni, mladej. Ješt' mě rozbřečíš,“ uchechtl se Macro. Potom však nasadil zasmušilý výraz. „Teď vážně. Mám o našem novým generálovi hodně velký pochybnosti. Už teď vypadá dost sešle, a pár měsíců v poli ho dorazí. Přímo uprostřed tažení.“

„Ne, pokud dokáže dojednat mír s Caratacem. Nebo s dostatečným počtem kmenů, aby ho izoloval.“

„Nakolik je podle tebe možný věřit, že chce Caratacus vážně uzavřít mír?“

Cato se ve vzpomínkách vrátil do nízké boudy, v níž ho Caratacus vyslychal. Nepříjemně živě si vybavoval, jak Britovi svítily oči, když mu oznamoval, že radši zemře, než aby se sklonil před Římem.

„Kdybych určoval kurz sázek, řekl bych sto ku jedné.“

„A to mu ješt' fandíš, kamaráde,“ utrousil Macro a mlaskl. „Jsou před náma těžký chvíle, Catone. Nečekaný, co?“

„Nic s tím nenaděláme.“

„Ale jo!“ zakřenil se Macro. „Slyšels, co říkal guvernér. V Londiniu na nás čekaj všemožný slasti.“ Do jeho nadšeného výrazu se však vzápětí vkradla jistá dávka nervozity. „Ale mojí mámě ani slovo, jo?“

Kapitola pátá

„Co říkáte na tohle místo, mládenci?“ zeptala se Portia, když se třetí večer po příplutí do Londinia usadila ke stolu kousek od krbu. Do hostince přišla v doprovodu Macrona a Catona. Nikoho už nepřekvapovalo, že zase prší. V prudkém větru, který se proháněl ulicemi, dopadal déšť šikmo na město, odrážel se od taškových střech, jichž byla v Londiniu jenom hrstka, a stékal po doškách, které pokrývaly většinu místních staveb. Hostinec býval dříve stodolou a postupně se rozrostl o několik přístaveb obepínajících nevelké prostranství, z něhož se vcházelo dovnitř. Brána hostince byla obrácená do široké ulice, která se táhla od přístavní hráze na břehu řeky Tamesis až ke vznikající bazilice a souboru okolních budov. Z ulice, na níž panoval i v nepříznivém počasí čilý ruch, doléhalo přes šumění deště hýkání mul a rachot kol dřevěných vozů.

Macro si stáhl z hlavy kapuci vojenského pláště a zběžně přejel celý vnitřek pohledem. Bylo tu teplo a sucho a na dlážděné podlaže ležela vydatná vrstva slámy, v níž se zachycovala špína z bot a sandálů lidí přicházejících z ulice. Po straně stál pult, do něhož byly zapuštěné velké nádoby s dušeným masem a s horkým vínem pro hosty. Většinu prostoru vyplňovalo několik dlouhých stolů s lavicemi po obou stranách. Přes všechny stavební úpravy, které proměnily bývalou stodolu v hostinec, se ve vzduchu stále držel slabý odér koňského potu. Macronovi však nevadil. Na světě jsou i horší pachy.

„Ujde to,“ připustil. „Když to srovnám s většinou hostinců ve městě.“

Cato přikývl. Čekání na písemný rozkaz, který oficiálně stvrzoval, že jsou přiděleni Ostoriovi a jeho úředníkům jako doprovod při jejich cestě na setkání s místními kmenovými vůdci, strávili v hostincích, jež jim doporučil Decimus. Mnoho jiných míst tu k vidění nebylo. Portia původně pohlížela na bývalého legionáře dost pochybovačně, ale nakonec vzala zavděk jeho radami a vydala se na obhlídku několika zdejších hostinců. Přitom nenápadně vyzvídala, který z majitelů by jí byl ochotný svůj podnik prodat.

Cato mávl na dívku stojící za pultem a ta se okamžitě rozběhla k jejich stolu, aby si mohli objednat, co chtějí. Byla mladá, ještě skoro dítě, měla zavalitou postavu a hrubou pleť, ale aspoň mluvila slušně latinsky.

„Džbán vína pro nás tři. Co je dneska v tom dušeném mase?“

Dívka pokrčila rameny. „Jako vždycky. Ječmen a sekaná cibule.“

Cato nasadil strojený úsměv. „To zní dobře. Takže ještě tři misky a chleba. Je čerstvý?“

„Ze včerejška, pane. To stačí.“

Potom se otočila, a aniž počkala na jakoukoliv další poznámku, odběhla zpátky za pult a vytáhla podnos.

„Ujde to?“ ozvala se Portia nenaloženě, pohled upřený na syna. „Nic víc mi neřekneš?“

„Co bych měl říct?“ zavrčel Macro. „Je to hostinec, stejnej jako všechny ostatní.“

„To se pleteš,“ namítla Portia a zvedla prst. „Tenhle chci totiž koupit. Díky Decimovi jsem zjistila, že patří jednomu veteránovi z Druhé legie. Má už Británie po krk, takže ho chce prodat a vrátit se do Říma. Udělala jsem mu nabídku a on kývnul.“

Macro se znovu, tentokrát o něco pomaleji rozhlédl po hostinci. „Proč zrovna tenhle?“

Portia se pohotově pustila do předkládání argumentů a přitom je odpočítávala na prstech. „Tak hlavně, kvůli místu. Zastavuje se tady spousta kolemjdoucích a spousta z nich pracuje v guvernérově sídle, takže si můžou dovolit utrácet za víno a jídlo víc peněz. Druhá věc – na dvoře je osm pokojů a všechny si už zamluvili lidi cestující do Británie. Vzadu bych mohla přistavět další pokoje. S tím, jak se bude provincie osidlovat, začne určitě růst i tohle město a na lidech projíždějících Londiniem budu moct vydělat hodně peněz. A za třetí, na protější straně dvora stojí pár menších skladů, co by se daly pronajmout kolegiu prostitutek. Takovou službu navíc by spousta hostů určitě uvítala. Je tady spousta příležitostí a majitel chce za hostinec skutečně slušnou cenu.“ Pak se krátce odmlčela. „Má to jenom jeden háček. Na nabídku, kterou jsem mu předložila, mi nebudou stačit peníze, co mi zůstaly z prodeje hospody v Ariminu.“

Macro zabořil hlavu do dlaní a tiše zaúpěl. „Je mi jasný, kam míříš, mami. Chceš, abych ti dal zbytek svých úspor.“

„Nechci, abys mi je dal. Ber to jako půjčku, anebo ještě líp, jako dobrou investici. Moje peníze stačí na půlku ceny. Ty zaplatíš druhou půlku a já tě za to příjmu jako tichého společníka. A budeš mít nárok na čtyři desetiny zisku,“ dodala pohotově.

Macro k ní okamžitě zvedl oči. „Čtyři desetiny? Proč ne celou půlku?“

„Protože všechnu těžkou práci budu muset zastat já. Čtyři desetiny. To je moje konečná nabídka.“

Cato seděl bez hnutí na lavici a mlčky sledoval jejich smlouvání. Nedovedl se ubránit jistému obdivu k Portiinu obchodnickému talentu a k nesmlouvavosti, s níž si šla za svým. Odhadnout, které z těchto vlastností po ní Macro zdědil, nebylo nijak těžké.

„Tak počkat!“ zvolal centurion a zvedl ruce. „Co když se rozhodnu, že ti ty peníze nepůjčím?“

Portia sepjala štíhlé ruce na stole a lehce se ušklíbla. „Vážně bys to svojí matce udělal? Chceš mě přinutit, abych se spokojila s nějakým zavšiveným krámkem? Protože pokud mi nepomůžeš, na nic víc se nezmůžu. Podle tebe mám pracovat za almužnu a umřít stará a opuštěná?“

„Do prdele, sama víš, že tohle se nikdy nestane!“ odpověděl uraženě Macro. „Dám si záležet, aby o tebe bylo postaráno. Tohle ti dlužím. A ještě víc.“

„Přesně tak,“ přikývla Portia. „Tak co?“

Macro zhluboka nasál vzduch do plic a dlouze, s otráveným výrazem vydechl. „No tak dobře. Kolik peněz potřebuješ?“

„Jenom pět tisíc denárů.“

Macronovi poklesla brada. „Pět tisíc! To je... to je...“ Čelo se mu zkrabátilo soustředěním. „Celej můj žold za několik let.“

„Můžeš si to klidně dovolit.“

„Jak jsi na to přišla?“

„Nakoukla jsem do tvójí truhly, co nosíš na dně pytle s výstrojí.“

„Ale ta je zamknutá.“

Portia k němu vyslala soucitný pohled. „Synku, patnáct let jsem pracovala v hostinci v Ariminu. Od hostů jsem tam pochytila nejednu užitečnou radu a dost se toho od nich naučila. Vylamování zámků bylo to nejsnazší. Mnohem zajímavější by bylo zeptat se, jak se centurion dostal k tolika penězům.“

Macro si s Catonem vyměnil pohled a oběma v tu chvíli přeběhl po zádech mráz. Během pobytu v Římě pomohli odhalit spiknutí v řadách pretoriánské

gardy. Stříbro ukryté v Macronově truhle pocházelo z peněz, které spiklenci ukradli císaři. Podle mínění císařského paláce se stříbro dosud nepodařilo najít. Cato se snažil Macroa přesvědčit, aby mince vrátili, ale Macro se tomu bránil a tvrdošijně opakoval, že si je zaslouží. Nakonec se o ně podělili. Cato nechal svou část u bankéře v Římě, ale Macro, který považoval bankéře za úplatné vydřiduchy, směnil stříbrné mince za zlaté, aby je mohl snáz převážet, a nechal si je u sebe. Až do dnešního dne to bylo jeho malé tajemství. Teď se horečně rozhlédl a snažil se zjistit, jestli matčinu poznámku někdo nezaslechl. Potom se otočil zpátky k Portii.

„Tak teda dobře. Pět tisíc. Za poloviční podíl na zisku.“

„Řekla jsem čtyři desetiny.“

„Něco mezi tím,“ zkusil to ještě naposledy.

„Čtyři desetiny.“

Zaťal zuby, probodl ji pohledem a nakonec přikývl. „Do prdele. Vzdávám se. Ale odteď se mi už nikdy nepřehrabuj ve věcech.“

Matka se na něj sladce usmála a poplácala ho po tváři. „Já věděla, že přijdeš k rozumu. A slibuju, že se ti to bohatě vyplátí.“

Macro se nad jejími slovy zamyslel. Jeho matka se nijak nelišila od jiných drobných obchodníků, kteří uměli falšovat účty stejně dobře jako vařit laciná jídla pro své hosty. A takhle aspoň získá možnost žít se nezávisle na ostatních, což Macronovi vyhovovalo. Neraď by se o ni strchoval, až se vydá do války a bude ji tady muset nechat. Navíc měla pravdu, když tvrdila, že mu jeho vklad vynese slušný zisk.

Mladická dívka jim spěšně přinesla zpoza pultu podnos se džbánem, z něhož stoupala pára, a s miskami naplněnými dušeným masem. S hlasitým bouchnutím položila táč na desku stolu a posléze bez velkých cavyků přistály před trojicí návštěvníků i misky, obyčejné hliněné pohárky a bronzové lžíce. Nakonec dívka popotáhla a otřela si nos dlouhým rukávem tuniky.

„Devět sesterciů.“

Než se Cato stačil natáhnout pro měšec, Macro ho zarazil. „Já to zaplatím. Když už se mě dneska všichni snažej oškubat, proč v tom nepokračovat.“

Hrábl do měšce pro několik mincí a plácl je dívce do špinavé dlaně. Rychle je přepočítala a vrátila se za pult. Portia ji bedlivě sledovala s chladným pohledem v očích.

„Řekla bych,“ poznamenala tiše, „že až budu mít hostinec pod palcem já,

nastane tu pár změn. Třeba ta holka. Musí se naučit starat o svůj vzhled a vylepšit by potřebovalo i její chování.“

„Najíme se,“ navrhl Cato a vzal do ruky lžíci. Ze všeho nejvíc si přál učinit přítrž neustálému dohadování mezi Macronem a jeho matkou. Kromě toho už měli všichni hlad. Zatímco mlčky jedli, Catonovy myšlenky nevyhnutelně zaletěly k Julii, která zůstala v Římě. Než mu skončí služba v Británii, potrvá to mnoho let. Nakonec ji bude muset požádat, aby se vzdala pohodlí a potěšení, které jí nabízel Řím, a vydala se za svým manželem. Cato si nedělal vůbec žádné iluze o životě někde v pohraniční pevnosti nebo provinčním městě. Jemu by taková mizerná existence nevadila, ale bál se, že pro Julii to nebude dost dobré.

Z myšlenek, které mu proudily hlavou, ho vyrušily hlasy ozývající se ze dvora. Krátce nato vešli do hostince dva důstojníci. Pamatoval si je z guvernérova paláce – byli to mladší tribunové sloužící u IX. legie. Cato rychle spolkl kus masa a otřel si rty hřbetem ruky.

„Nechcete si přisednout?“ zavolal na tribuny.

Důstojníci zaváhali a Cato se usmál. „Pítí je na mně.“

Vyšší z tribunů, brunet s jemnými vlasy, se usmál. „Když to říkáš takhle!“

Oba muži došli k jejich stolu, posadili se a Cato jim představil Macrona a jeho matku.

„Tribun Marcus Pellinus,“ řekl vyšší mladík a pak kývl na svého společníka. „A tohle je Gaius Decianus. Viděl jsem tě u guvernéra, je to tak? Jsi nový velitel thrácké jezdecké kohorty přidělené legátu Quintatovi.“

„Přesně tak,“ přitakal Cato. Zároveň zaletěl očima k dívce na pultem a ukázel na své nové spolustolovníky. Dívka se neochotně přiměla k pohybu a sklonila se pod pult pro další pohárky. „A tady můj přítel stane v čele kohorty ve Čtrnácté legii.“

„Určitě uhodnu, která to bude,“ zasmál se Pellinus. „Zjevně si vás pro tu práci zvolili po důkladném výběru.“

„A jaká je to práce?“ zeptal se Macro.

Dívka postavila na stůl další dva pohárky a tribun Decianus se natáhl pro džbán. Přitom se pustil do vysvětlování. „Kousek za hranicemi stojí přímo na území Silurů předsunutá pevnost, kde jsou umístěni Thrákové a jedna kohorta Čtrnácté legie. Je to součást guvernérova plánu na rozmístění silných vojenských jednotek v těsné blízkosti nepřátel, abychom je mohli sledovat a při-

stříhnout jim křídla, kdyby se Caratacovi muži pokusili proniknout do provincie. Jenomže nedávno se k nám doneslo, že posádka v pevnosti má potíže.“

„Jaké potíže?“ zeptal se Cato.

„Samí víte, jak to chodí. Legie a pomocné kohorty se nemají moc v lásce. Na urážkách a potyčkách není nic hrozného, ale muži z obou jednotek v té pevnosti to dotáhli ještě dál.“

„Takový blbce by měl někdo přetáhnout po hlavě,“ zamručel Mactro.

Decianus se pousmál. „Jejich prozatímní velitel se při čekání na svého nástupce úspěšně pustil do obnovování disciplíny mezi muži. Posádka bude očividně i v budoucnu potřebovat pevnou ruku. Soudě podle vašich záznamů vás sem nejspíš poslali právě proto. Dneska jsem si je přečetl. Vážně na mě zapůsobily. Zjevně jste přesně ten typ důstojníků, co jsou tady zapotřebí. Zvlášť když má vaše skupina stát v čele jednoho z hrotů Ostoriova útoku.“

„Ale to jenom v případě, že se mu na tom setkání, co svolal, nepodaří domorodce přesvědčit,“ podotkl Pellinus.

„Všichni nejspíš tušíme, že to dobře neskončí,“ odpověděl jeho přítel. „Místní lidi nezajímá nic než boj. Když nezabíjejí Římany, jdou si po krku navzájem. Ostorius jenom marní čas; spíš by měl kolem sebe rozdávat rány. To je jediná věc, které ty jejich duté hlavy rozumějí.“ Decianus se zarazil a vyvalil oči. „Když už mluvíme o dutých hlavách, všimli jste si toho člověka, co zrovna prošel přes dvůr?“

Portia se nervózně předklonila. „Co to má znamenat? Barbar přímo tady, na tomhle pozemku?“

„Přesně tak. On, manželka a hrstka jeho bestií. Zrovna sem přijeli. Jsou ozbrojení, takže mají nejspíš namířeno na to guvernérovo setkání. Hotový obr. Nechtěl bych se proti němu ocitnout v bitvě.“

Macro si odfrkl. „Čím jsou větší, tím snadnějc jdou obvykle k zemi.“

„Na podseknutí takového velikána by byla potřeba pěkně velká pila. Poslední dny jich projíždí Londiniem víc a víc. Spousta místních nenosila indigovou modř už pěknou řádku let, takže to mezi nimi zřejmě vyvolalo slušný rozruch. Dost Britů se až překvapivě dobře přizpůsobilo našemu odívání a zvykům.“

Cato tomu příliš nevěřil. Místní obyvatelé se možná snaží budit dojem, že se přizpůsobili, a usilovně se učí latinsky, ale ještě mnoho let se budou považovat především za Brity. O to víc, dokud se jednotlivé kmeny uvnitř provincie

budou pokládat za samostatná království a žárlivě střežit svou nezávislost a dědictví po předcích. To se však změní, jakmile zanikne jejich postavení coby klientských království. V každé nově získané provincii Řím využíval tentýž postup – dohodl se s místními vládci a zavázal se, že jim zaručí ochranu výměnou za poklidné začlenění království do říše po smrti posledního vladaře. V ostatních koutech impéria to vždy přineslo očekávaný výsledek, ale Cato tušil, že s bojovnými britskými válečníky to nebudou mít tak snadné. Když dojedl dušené maso a zapil ho douškem ohřátého vína, otočil se k Pellinovi.

„Jak pokračují přípravy na nové válečné období?“

Při představě dlouhé debaty se na tribunově tváři objevil ostražitý výraz. Cato však měl na své straně výhodu vyšší hodnosti, díky níž mohl podle libosti usměrňovat hovor.

„Už jsou skoro dokončené, pane. Předsunutá skladiště jsou naplněná zásobami, k jednotkám už míří poslední posily a koně z jezdeckých oddílů podstupují důkladný výcvik, aby byli zocelení. Pokud ten mírový návrh neuspěje, chce být guvernér připravený vyrazit hned v první příznivý jarní den. Všem je jasné, že nakonec to dopadne právě takhle. Pak už mají náš osud v rukou bohové. Čeká nás boj v hornaté a hustě zalesněné krajině, kde naši zvědové zatím objevili jenom pár schůdných cest. Je to oblast jako stvořená pro přepady ze zálohy. Caratacus se může zařídit chytrě a postupně nás oslabovat bleskovými výpady a ústupy. Naději na vítězství si zachováme jenom tehdy, když vypátráme nepřátelské vesnice a vypálíme jich dost na to, abychom protivníky přiměli postavit se nám na otevřeném bojišti. S trochou štěstí pak Carataca a jeho armádu nadobro zničíme.“

„Neříkáš to moc optimisticky,“ podotkl Macro.

„Právě naopak. Protože přesně tohle bude podle guvernéra stát v jeho rozkazech. Nemáme prý strašit posily, které se připojují k naší bandě. Nemíní v našich řadách snášet poráženecké řeči, a kdyby někdo z guvernérových podřízených třeba jenom slovem naznačil, že tentokrát nemáme proti Caratacovi šanci, Ostorius by mu vyprásl kožich. Takže ano, jsem optimista. Ale hlavně vidím věci realisticky. A pokud si někdo myslí, že nás čeká procházka růžovým sadem, čeká na něj překvapení jako prase. Pardon, paní.“

Portia si nad tribunovou omluvou otráveně povzdechla a mávla rukou. Pak ale ztuhla a upřela pohled ke dveřím. Cato se otočil týměž směrem. Do hos-

tince právě vešli dva urostlí britští válečníci. Na sobě měli těžké pláště s vetkaným hnědo-bílým kostkovaným vzorem. Dlouhé vlasy měli spletené do copu, který jim splýval po zádech. Zarostlé paže jim pokrývala spirálovitá tetování a na šerpách měli zavěšené dlouhé meče. Pomalu překročili práh a hned za nimi vešla do hostince i skupinka jejich druhů. Jeden z nich byl tak ohromný, že musel sklonit hlavu, aby se neuhodil o trámy táhnoucí se přes celou šířku místnosti. Vedle obra kráčela žena, která měla hlavu zakrytou kapucí pláště. Mladičké dívce obsluhující hosty stačil jediný pohled na přicházejícího hromotluka, aby vystřelila ke dveřím a začala volat na majitele hostince.

Hlouček válečníků zamířil k pultu a jejich vůdce při tom přejížděl očima celou místnost. Nakonec spočinul pohledem na skupince Římanů. Když spatřil Macrona a Catona, do původně nepřístupného výrazu se mu začal vkrádat údiv.

„Do prdele, to mě teda podrž...“, vyhrkl Macro a chytil Catona za paži. „Koukej, kdo přišel! Poznáváš ho?“

„No jistě,“ odpověděl tiše Cato. „Prasutagus.“

Macro se odsunul od stolu tak zprudka, až zaskřípěla lavice, a vyrazil obrovi naproti. „Prasutagu! To jsem já. Teda vlastně my. Macro a Cato!“

Decianus se málem udusil vínem, které mu zaskočilo v krku. „Vy toho hromotluka znáte?“

Macro, pro něhož byl tribun v tu chvíli podružný, udělal dva kroky směrem k vůdci Britů a napřáhl ruku. Prasutagus před nimi chvilku strnule stál, ale pak se pousmál a pokýval hlavou, avšak nabízenou rukou nepotrásl. Macro svěsil paži podél těla a nevěřicně zavrtěl hlavou. „To snad není možný... Prasutagus.“

„Zdravím tě, centurione,“ pronesl do udiveného ticha ženský hlas. Macro se otočil a uviděl, že si neznámá žena stáhla z hlavy kapuci a odhalila tak husté hnědé vlasy s měděným nádechem. Kromě úsměvu je zdravil i třpyt v jejích očích.

Macro v první chvíli úplně oněměl. Pak nervózně polkl a odkašlal si.

„Boudica...“

Kapitola šestá

„Teď už královna Boudica,“ odpověděla žena odměřeným tónem, ale přesto se neubránila úsměvu.

„Královna?“ zamračil se Macro. „Nechápu tě.“

„Jsem Prasutagova manželka, a tudíž i královna Icenů. Ty ses od našeho posledního setkání také určitě vyvíhl výš a nejsi už tentýž centurion, kterého jsme znávali.“

Macro zavrtěl hlavou. „Pořád jsem jenom centurion Macro, ale o něco důležitější.“

Boudica ustoupila o krok dozadu, postavila se vedle svého muže a vzala ho za ruku. „Těší nás, že jsme se zase potkali.“

Macro a Cato si s oběma vládci Icenů chvilku vyměňovali pohledy a všichni se na okamžik pohroužili do vzpomínek, jež se jim honily hlavou – a do vzpomínek na někdejší společné prožitě útrapy a těžkosti. Při pohledu na Boudicu, kterou znával jako svéhlavou dceru jistého icenského velmože, se Macronovi bolestně sevřelo srdce. Prasutagus už ale nedokázal zachovávat rezervovaný královský výraz a halasně se rozchechtal. Rozběhl se k Macronovi, objal ho jako dávného přítele a sevřel tak pevně, že mu málem rozdrtil žebra.

„Ha! Taky tě rád vidím, Římane! Uběhlo moc let.“

Macro stiskl obrovo předloktí, pomalu se vymanil z jeho mocných paží a zhluboka se nadechl. „Koukám, že ses od posledka pořádně přiučil latině.“

„Je dobře, když člověk umí přítelův jazyk,“ opáčil Prasutagus, který sice mluvil se silným keltským přízvukem, ale naprosto srozumitelně. Potom se otočil ke Catonovi, stiskl mu ruku a vřele se usmál. „A ty, Catone, určitě jsi pořád stejně mazaný a statečný,“ řekl a poklepal prstem na jizvu, která se mladému prefektovi táhla od čela přes tvář. „Znamení válečníka, že?“

„Spíš znamená člověka, který nestačil uhnout před čepelí,“ odpověděl Cato s úsměvem.

Poté k němu přistoupila Prasutagova žena a s lehce ustaraným výrazem ho